

آمینہ گیم صبیہ از زوجہ زین الدین احمد خان با دختر و پسر کوچک خود میرزا محمد کے کہ مقید افتانان در نہایت ذمت و سپہان بود و اورا
 لقاات پدر و اراگہ عمر دوبارہ حاصل نمود و طرفین را فرط خوش دلی و خرمی از جہد و جہان و قلب لسان با داسے شکر ایند
 نشان دلالت فرمود با ستماع این مژدہ روح افزا خواص و عوام شہر عظیم آباد از ورطات غمناکے جہان فرسارستگار کے
 یافتہ و بارز و س کے ادراک عقبہ بوسے شتافتہ ذخیرہ اندوز مسرت با گردیدند و عوم رعایا و بریا بار دو س کے آن صاحب اقبال
 وزیب افزا کے و سادہ جاہ و جلال رسید بہ شاہدہ جمال او کہ آئینہ صور حصول مقاصد خلایق بود کا سیایے خود دیدند
 یک دو مقام آن والا نژاد عالی دودمان اعلام نصرت نشان بر افراشت و با کمال فروشان دوست نواز و دشمن گداز
 طے مرا حل نموده وارد شہر عظیم آباد گردید و ظلال عواطف و اشتیاق بر مفاصل سکنت آن دیار کہ در تمنایے این روز از تقیم
 ماہ چشم آرزو فریش راہ انتظار داشتند انداخت و مجدد آباد اسے شکر و اسباب النعم پر داخت و ایقاسے عہود و مذکوریکہ
 درین خصوص کردہ بودند و بہ بارباب استحقاق از سادات و مومنین و فقرا و مساکین زربار رسانید و بیہتامت جنگ بہادر
 نیز بر گناشت کہ الحمد للہ فتح و ظفر توفیق خالق دادگر مرزوق و میر گشتہ نذرو و صدقاتیکہ در انجا بر اسے مردم مرشد آباد
 معین شدہ بارباب استحقاق برسانند و بجزوے ضعیف و اقویا کہ از جزو افغانہ احوال بہہ نشان یکسان بود پیش اناد خاطر
 عنایت ماثر خود نمودہ بمومیایے اللطاف تدارک شکستہ خاطر ہیایے سکنتہ آن بلدہ فرمودہ

طلبہ شدن مہابت جنگ عیال و اطفال شمشیر خان و مشمول طعن شدن انہا بر عکس طعن و کمان

جمعے از متمدین را بر اسے ضبط اموال و املاک کا فر نعمتان حق شناس بدرہنگا کہ موطن مسکن شمشیر خان و سردار کمان
 بود فرستاد زمیندار تبتیا کہ اہل و عیال آن مفسدان در نیپا، بجوار او بودند و معروض داشت کہ انجما عہ ازین کترین امان
 خواستہد اگر مطلق العنان شوند سہک و پویند از تہمیر سائیم ملتہس او مقرون با جابت نگاشتہ بعضے از دولت خواہان باورد
 شان ما مورشدند و خود ہم بر اسے فرید و بدبہ تاز مینا ریحیلہ نکند متعاقب عبور گنگا نمودہ بہمانہ شکار دو سہ منزل حرکت فرود
 و صولت جنگ بہادر مہام الدولہ را در شہر نائب گذاشت چون زوجہ و دختران شمشیر خان زمیندار تبتیا تسلیم عہد مہابت جنگ
 نمود حکم حکم صادر شد کہ در سوار یہا محفوظ و مستور از نظر نامحرمان بر بند و بجزوے ایذا و اضرار بحال شان رواند از ندو
 رسیدن آنہا بشہر از راہ دروازہ مغربے داخل سرتہ باز اشدہ بدر دولت رسانند و در حرم سر امیکان منگابی فرود
 آرند چون حسب حکم لعل آمد سراج الدولہ را کہ بمنزل جان او بود درآمدن حسب رسم سر ابدان ستر و خیز تا بودن آنحضرا
 ممنوع نمود و از انواع فواکہ و مطعمات آنچه خود در عننت میفرمود و بہ نسوان و اطفال خود واقربا میداد اول حصہ بر اسے
 آنہا میفرستاد و در محاورہ گفتگو و پیغام ہر گاہ اتفاق میشد غیر از لفظ بی لے تلفظ نمے نمود با آنکہ آن جماعہ بی سہرا
 حق شناس کہ حقوق پرورش شہاسے تمام عمر با کمال رافت و عنایت برگزین شان بود کمال دولت و خفت و جویستہ
 نسبت نبایکس ہیبت جنگ مرحوم کہ فرزند و فرزند زادہ مہابت جنگ بود و او داشتہ خود را بہت سہام ملامت خواص و
 عوام و سورد و لعن طعن کل فرق انام ساختند مہابت جنگ کہ عقل و ورہین و دل دلش اساس حقیقت آئین داشت
 با ستقامت آن اصلا التفاسے نکرده بر اسے نام اہتہاسے در بہت آوردن ناموس افغانہ نمودہ چنانچہ میفرمود کہ مرانا سو
 کے ہر چند عہد کا عدو باشد کار سے بنودہ و سخا بہر بود و اینہا را فقط برای ہمین آوردم کہ شمشیر خان پاس حقوق مرا گذشتہ

نسبت با فرزند الپا من کمال بے حرمتی رو داشت بیعت جنگ تقصیر سے در بارہ شمشیر خان نکرده و من نیز با او بد سے لعل
 نیارده ام معہذا اگر کینیہ با ہیبت جنگ بود آنچه نکر دے بود کرد بانام موسی عورات چکار بود کہ باعث اینہمہ خفت آنها گردید
 بعد چند روز شاہ محمد آفاق نام شخصے را از اولاد قاسم سلیمانے تجویز دیگر افغانہ معتقد بہر سانیدہ شاد سے کتختانی و خستہ
 شمشیر خان نجوبے کردہ داد و جمیع آنها را مشمول انواع الطاف و عنایت فرمودہ دہا سے چند برای شمس آنها مغین کردہ
 انعام نمود و حسب المرام آنها خصمت انصاف بوطن کہ قبضہ در ہنگاست از رانی داشت مخفی نماند کہ قاسم سلیمانے افغانی
 بود پوزویشے مشہور و در عہد ہانگیر پادشاہ نیا بر کثرت اتباع مقید گشتہ در قلعہ چہارہ محبوس ماند چون در گذشت نظر
 غربے آبا د سے قبضہ مذکورہ مدفون گردید و مریدان و افغانان معتقدش در تعمیر قبر و عمارات اطرافش کوشیدہ دین
 اوان نہایت رونق و شان داشت اکنون بسبب تسلط جامعہ انگلشیہ تمام ممالک مشرقیہ ہند و آن قبضہ مع مقبرہ او
 بے رونق پذیرفتہ افغانہ ہم از طاقت افتادند و داخل مصارفش نقصان یافتہ ہو بویرانی دارقما عبدالرزین شود

فرستادن مہابت جنگ عیال میر حبیب رازد او و سوانح دیگر

ہمدین ایام بہ شہادت جنگ بزرگاشت تا عیال میر حبیب، ایکہ از ابتدا سے پیوستن او میر شہ بہر شد آبا و محفوظ و محروس
 بودہ اند سوار سے ہا سے خوب و خرچ راہ زیادہ از قدر مطلوب دادہ مردم معتقد را ہمراہ کردہ نزد میر حبیب نفرستند و ہند
 اثنا خیر ارتحال محمد شاہ پادشاہ دسریر آراشدن سپہ اش احمد شاہ رسید چو مہابت جنگ را باشکار رغبت بسیار بود چہل چاہ
 اوز آن طرف گنگا توقف نمود و سراج الدولہ کہ در شہر ماندہ بود نہایت صولت جنگ براونگاوار آمدہ حرکاتے چند کہ لائق بحال
 بنود لعل آورد و این اول المہار تسلط و اقتدار و ناہنجاریہا سے اوست القصبہ بعد سیر و شکار در او اخرجب مساودت فرمود
 داخل قلعہ عظیم آباد شد درین اوان امر سے عجیب کہ سرمایہ عجرت و انزجار را باب خرد و مردم ہوشیار از تنگ و تناسل
 تو اند بود رو سے نمود تفصیلش آنکہ چون قبلہ الانام میر علی محمد عالی مقام مداند قلعے لطلال انصالہ را اتفاقاً عبور کے
 در پورنیہ رویدادہ تعارفے با سیف خان و سپہش فخر الدین حسین خان میر آمدہ بود فخر الدین حسین خان سپہ کلان سیف خان
 کہ معروف ثواب بہادر بود خطے سخبت میر صاحب قبلہ مرقوم و عرضے ملفوف آن خط بہ مہابت جنگ نوشتہ فرستاد و
 سید عالی قدر را بمنون عرضے مطلقاً اطلاع ندادہ التماس کردہ بود کہ عرضے اورا در خلوت از نظر مہابت جنگ
 بگذرانند ایشان خالی المہین وقت عصر نزد مہابت جنگ رفتہ خط خود اول نمودہ عرضے را از نظرش گذرا سیدند
 مہابت جنگ عرضے را خواندہ بہر صاحب گفت کہ خوب است نوعیکہ خواہند فرمود لعل خواہد آمد چون میر صاحب اطلاع
 بنود متحیر گشتہ گفتند کہ مرا خبر سے نیست کہ در عرضے چہ نوشتہ مہابت جنگ عرضے را بدست میر صاحب داد میر صاحب
 بعد مطالعہ در یافتند کہ بد بخت در ان عرضے نوشتہ خود المہار بند سے و اخلاص نمودہ عرض کردہ است کہ اگر اندک
 امانتے شود و حکم عامے شرف صدور یا بد پر خود را مقید کردہ بجنور فرستند بہرین زمان سراج الدولہ نادان با
 علمیا کہ مرد سادہ ماسے لبح بود کاوشے آغاز نہاد سببش آنکہ سردار خان نیا بر سابقہ معرفتے کہ از زمان تو کرمی سیف خان
 با آقا سے مذکور کہ بخشے سرکارش بود داشت سلوک مناسب میکرد و در استخلاص بعض مردم عظیم آباد پاس خاطرش
 سے نمود بعضی بگمانے و عجب سے ہشت لک روپیہ امانت سردار خان نمود و قتل پدر خود زین الدین احمد خان را

بصلاح و مشورت آقا کے مذکور کہ واسطہ جواب و سوال افغانہ بود شہرت دادہ بازخواست عظیمہ در خاں بود داشت مہابت جنگ ہم درین خصوص با آقا کے مذکور بدگمان گشته خواهان اضرار آن بیچارہ بود بسع و توجہ سیر محمد علی صاحب مخلصی یافتہ بعضی وقت مصلحت جنگ ازین تشویشات ربائی یافت *

ذکر از دگر مصلحت جنگ با عمومی خود مہابت جنگ بنا بر خلت و عہدہ و انجامید با صلاح و خوشنودی و بہر رسیدن کدورتی پایان در میان مہابت جنگ و عبد العلی خان و بعضی سوانح ہمان زمان

نواب مصلحت جنگ بہادر بتوقع صوبہ دار سے عظیم آباد کہ در شروع محاربه افغانان با او و عہدہ بود و شہرت داشت اغزہ بسیار را مثل سہد سے نثار خان عم راقم کہ بعد فتح مہابت جنگ از رہتہاس آمدہ بود و برادر فقیر نقتی علی خان و خادم حسن خان و عرب علی خان و غیر ہم را کہ اکثر رقبا کے نسبت جنگ بودہ اند رفیق خود گردانیدہ برا خراجات افزود لیکن نوبہ مہابت جنگ در این فکر افتاد کہ صوبہ عظیم آباد عہدہ صوبجات است و گذر افواج و وصول آن بہ بنگالہ بدون مرضی ناظم اتجاہ دشوار و شہامت جنگ مردیست لا ابا لے و از فہم و ادراک ذائق ریاست خالصے و بعد مہابت جنگ دشمن تو کے دختران و دختر زادہا سے او سراج الدولہ و بہر دو برادرش مصلحت جنگ خواہد بود درین صورت سے باید نمود کہ نیابت عظیم آباد بہ یکے از متوسلان خود باشد بنا برین مقدمہ قبائح بودن مصلحت جنگ در صوبہ مذکور و حسن انچہ خود تصور نمودہ بود با سخا سے شتے خاطر نشان مہابت جنگ نمود و سراج الدولہ دختر زادہ خود تعلیم کرد کہ علائقہ و فاشی پیش ہمیس بر زبان آرد کہ اگر صوبہ بہار مصلحت جنگ مفوض شد من خود را ہلاک خواہم کرد چہ این صوبہ پدر من است سبب وراثت باید بر اسے من باشد نہ برای دیگران مہابت جنگ از استماع چنین کلمات چون خاطر سراج الدولہ تہایت عزیز داشت و گفته زن خود را ہم بنا بر مصالح مقصدیکہ در نظرش بود کہ بعد او سراج الدولہ بہجا سے او باشد مناسب بندہ شتہ از ارادہ خود باز آمد مصلحت جنگ بدریافت این معنی کہ گویا خفتے عائد با حوال او شد اطہار کہ ورت ملال نمودہ عازم دار الخلافہ شاہجہان آباد گردید و از آمد و شد دربار تقاعد و زید مہابت جنگ با رسال رسل و ارقام رقم دلجوی و عذر خوا سے با آغاز نهاد بعد چندین گفتگو مصلحت جنگ در عرفیۃ اطہار تقسیم ارادہ خود نمودہ مرقوم ساخت کہ من درین خصوص قسم یاد کردہ ام کہ اگر چنین نباشد بشاہ جہان آباد خواہم رفت مہابت جنگ در جواب بدست خود رقعہ نوشتہ این فقرہ در آن مندرج ساخت گفارم میں جہل است و ترک رفاقت عم خود جلی متعاقب بقوہ خود بخانہ اش رفتہ گفتگو نمود و در ضمن آن گفت کہ بابا سے من فرط محبتی کہ مرا با شماست باعث بر این سما جہتا گشتہ والا میدانید کہ من یکیر تہہ بزبان عذر سے میگویم و خاطر مخاطب میجویم اگر شنید فہو لہ مطلوب و اگر نشنید باز با او سخن نمیگویم مگر زبان شمشیر شمارا اگر غرضے باعث این ارادہ گردیدہ ظاہر نماید تا مطابق آن عمل آید و برو گفتن اگر سنطو رہا باشد حنیہ سبب یادگیران کہ حاضرند بواسطت آنها اطہار نماید و مرا و خود را زیادہ برین نرسجائید مصلحت جنگ نحو اسے گفتگو دریافتہ بواسطت ندما سے حاضر مقاصد خود را ظاہر ساخت و مہابت جنگ بعضے وجوہ داخل بر کمسار نش کہ افزودہ بود مقرر فرمودہ تسکین آشفتہ فاطر ہی سے او نمود و بعد از علی خان بہادر خاں سہراہ افغان راقم را بسببیت و حماقت زو جہ کہ بجنور تہابت جنگ نمود صحبت ناچاق گشتہ کار بجائے رسید کہ احتمال ہلاک او بود چہ بعضے سخنان پریشان زن او

شعر به خیانت شوهر در ناموس مهابت جنگ بود اما مهابت جنگ پیاس صلح ارحام و دیرینه اشفاقیکه مجال او داشت از قتل او گذشته فرمان بدر شدن از ملک محروس خود داد و عبدالعلی خان نامق از حماقت و لجابت زن خود لاعلاج و ناچار بسجده جهان آباد رفت و ذکرش آید بیست زن بد در سرا سکه مرد نکو به بدرین عالم است دوزخ او

ذکر تقویین شدن صوبه عظیم آباد بسراج الدوله و نیایش بر راجه جانتکه رام و معاوت مهابت جنگ بمرشد آباد و اخراج نمودن عطاء الله خان از حد و ممالک محروسه خود

چون ایام برشکال قریب رسیده بود مهابت جنگ بنا بر انتظام آن صوبه بودن خود را آنجا قرار داده زوجه بسراج الدوله را باراجه جانتکه رام بقصد دادن نیابت عظیم آباد از مرشد آباد طلب فرمود و بعد رسیدن او خلعت صوبه دار عظیم آباد بسراج الدوله و خلعت نیایش بر راجه جانتکه رام مع نوبت و پاس لکه جبار دار غنایت فرموده بنا بر پاس خاطر مصلحت نیابتکه رام را همراه صدرا الحق خان سجدت او فرستاد تا ادا اب تقویین خدمت مذکوره بجا آرد و صولت جنگ اگر چه کمال لال ازین مورد خاطر بمرسانیده بود اما در ظاهر بنا بر امتثال امر عم عالیقدر خود مکلف فرموده بان با ضابطه ممالک هند غنایت نمود و بعد انقضای ایام برشکال نیابتکه رام را بجا راجه برگذاشته و صولت جنگ بسراج الدوله را همراه خویش گرفته در او خرمای ذمی القعه لواسه نعمت برافراشت و قاصد مرشد آباد گردید چون از سابق بیفتگی با عطاء الله خان مستحق بود درین سفر بنا بر بگیر آمدن خطوط او مع حاصل چنانچه مذکور شد معاوت او متیقن گردید هر چند مستحق تعزیر است بود اما بنا بر تحقق خویش و پاس خاطر زوجه و از انتقامات گذشته بنام شہامت جنگ حکم حکم بنگاشت که عطاء الله خان را بدون اخذ و جر و از روضه چنان بجلد سے از بنگالہ اخراج نماید که تا ورود عساکر فیروز سے اکثر خان مرقوم از مرشد آباد برآمده باشد شہامت جنگ بعد وصول فرمان ابلاغ حکم با و نموده در بر آمدنش تقید شدید بجا برد عطاء الله خان چاره غیر از اطاعت ندیده دل از آرزو امید ریاست بنگالہ با استظهار مواجید کا ذبه میر علی اصغر کبر سے نہایت مرتبه داشت برکنده رضا بقناسے الہی داد مع عیال و اطفال تاسع اموال کہ بروایت مشہور شخصت لک روپہ نقد داشت و ہفتاد ہشتاد و پنجیر فیل و دیگر اجناس نفیسہ جو اہر روز و اہر جمع اثاث البیت از مرشد آباد برآمد و عبور گنگا نموده در حوالی مالده و حویلیہ سیر ضیاء اللہ کہ در مہین پور واقع بود تا تہمتہ سر انجام سفر توقف نمود و مهابت جنگ در راج محل کہ مسے با کبر نگر شدہ رسوم جشن عید اضحیٰ لعل آوردہ بیوار سے کشتی عازم مرشد آباد گردید و او اسطماہ مذکور در مہکوان گولہ نزول نموده بملاقات شہامت جنگ و ملازمت حسین علی خان و دیگر اعزہ شہر و متوسلان از قبیل دولت کہ برسم استقبال شتافتہ بودند مسرت اندوخت و از انجا بسوار کفیل کوہ تمشیل از راہ خشک روانہ گردیدہ در کمال جاہ و جلال و قرین فتح و اقبال داخل دولت سرآ خود گردید و در ادا سے شکر این فتح کہ عطیہ عظمیٰ از بارگاہ کرم قادر تو انا بود مرتبہ ثانیہ مذکورہ صدقات بمومنین و سادات و دیگر ارباب استحقاق رسانیدہ تامل و استکانت در جناب عزت و حضرت احدیت بنوعیکہ دانست و توانست لعل آوردہ درین سفر بعضی از عہزہ کہ در عظیم آباد بودہ مثل اسوۃ العلیا و قدرۃ الفقہاء و المناقب الفاخر کا شرف الحقایق و السراثر المجر المللی سید الافاضل میر محمد علی ادامہ شرفلہ و خان جلیل القدر علیشان ہسان لعین و عین الانسان ناصر حسین خان خلف مرحوم سولہ محمد نصیر

رحمہما امترا علی لکیر و خان ذوالکرام والاحسان شہ قلی خان مرحوم بن صاحب عبداللہ خطاط مشہور کہ دیوان صوبہ برہنپور در عمد
 محمد و رنگ زیب عالمگیر بود و خان والادو مان مردک دیدہ مردے و مروت منبع نیا بیع فضائل و کرمت علی ابراہیم خان
 بہادر نوہ مولو سے مرحوم مذکور ہمیشہ زادہ زائر حسین خان معذور و صاحب محمد خان کشمیر سے ہمراہ بہایت جنگ ہر شد آباد
 آمدند و صولت جنگ چند روز بعد از کوچ بہایت جنگ از عظیم آباد بہر آمدہ راہ مرشد آباد سے بریدہ + + +

**ذکر معاودت فقیر از شاہجہان آباد و میسر آمدن رفاقت صولت جنگ و رفتن
 ہمراہ او بہ مرشد آباد و بعض سوانح دیگر کہ بہدین عرصہ روسے دادہ +**

فقیر نیز درین عرصہ کہ بہایت جنگ از عظیم آباد بہر آمد و صولت جنگ عازم بود از شاہجہان آباد بارز روسے ادراک
 ملاقات والدہ ماجدہ و اخوان و خال و عم و احباب و اصدقا سے بہدم کہ در حادثہ شمشیر خان و کشتہ شدن بہیت جنگ
 امید بقا و تقاسے چیکس از انہا نامندہ بود و بشارت حیات شان شنید معاودت نمودہ لعظیم آباد در رسیدہ راہ باہین لکنو
 و فیض آباد با عبدالعلی خان بہادر خال ہر اپا افضل نمود ملاقے گشتہ سبب برہے با بہایت جنگ و اختیار نمودن
 سفر پر رسیدم فرمود کہ نیا بر نامے و سعایت زوجہ ناچاہتے صحبت در نہایت مرتبہ با بہایت جنگ رویدادہ و کار از
 حرج گذشتہ اطلاق جان را باعث بود نہایت تاخیر در اجل موحد زندہ ماندیم بہیلا سے آوار گے و غربت و جلا وطن و دیگر
 شتاق و محن مبتلا گردیدہ عازم شاہجہان آباد مہمیت زینہارا زقرین بد ز نہارہ و تقارینا مذاہب النارہ و بہین سبب
 اخراج عبدالعلی خان والدہ را با بہایت جنگ جواب و سوا لے رویداد کہ مردان را از عمدہ اش بر آمدن متعذر باشد تا بزبان
 چہ رسد و در گذشتن در چنین مواقع بعد استماع چنان جواب ہا در پشت با وجود قدرت کہ بہایت جنگ بہل آورد نفس ملکی بخواب
 مقدور نفوس بشری نیست و بہین بہت نسبتی کہ بہیت جنگ با سید علی خان بہادر فقیر مقرر نمودہ بخواست دختر خود را با او
 وصلت نماید برہم خورد و بہایت جنگ آن دختر را بدگر سے دادہ بمصاہرت خود امتیاز بخشید الحق در گذر از جرم و عافیت
 از تعقیبات و پاس حقوق ذوی الارحام و اقارب بہر تہ کہ بہایت جنگ و بہر سہ برادر زادہ ہا سے مقتدر اودا شستہ اند
 از گتر کے مشاہد و مسوع گشتہ اللہم اغفر لہم ارحمہم بعد رسیدن فقیر در عظیم آباد و صوح یافت کہ سہار نثار خان و
 نفع علی خان و دیگر اقربا و اکثر احبا و اصدقا مثل غلام رضا خان سپہر تنو سے خان و آقا علیما سے مشہور بود ملک محمد
 و خادم حسن خان و عرب علی خان و میر اسد علی و میر فضل علی و از افاضل عظیم آباد ملا غلام بیچے و میر حسید و مفتی تہا رہ
 و مولو سے لال محمد و میر عبدالہا کہ مرحوم برفاقت صولت جنگ قاصد مرشد آباد اند فقیر را مفارقت اینہا و سکونت در عظیم آباد
 کہ از اکثر اصدقا خالی میماند و سوار آمدہ بدون سگوشہ نفاقت صولت جنگ ہمراہ عم و برادر خود رہ سپر گردید روز عید
 بود کہ صولت جنگ در نواح موگنیر از کشتے سوار سے خود لب دریا در مقامیکہ خالی از انعیار بود فرود آمدہ قریا سے نمود و ہا
 از گوشت خجیہ کبابے تیار شدہ تذول سے فرمود فقیر را بخاطر گذشت کہ روز عید است و خلوت در بہین جا اورا باید دید
 از کشتی سوار سے مع سید علی خان بہادر خود فرود آمدہ روبرویش رقیم و سلام دادا رسم پیار کباب نمودہ نذر گذرانیہ
 بسیار خوش گشتہ حکم تجلوس فرمودہ در طعام شریک گردانیدہ وقت بر خاستن سباللہ نمود کہ ہمیشہ در سفر و حضر ملازم
 باید بود و بہے بقدر معاش براسے بندہ و ہم براسے سید علی خان مقرر نمودہ دستخط فرمود با فقیر صحبت ان مرحوم

خوب در گرفته در اوایل اول بقدر اقتضای وقت و مقام انشاء الله تعالی ارقام خواهد یافت چون مدت سفر با انجام رسیدت جنگ
 نیا بر ملائی که از نیافتن صوبه عظیم آباد در خاطر و بایراد کلان خود شهاست جنگ نیز عدم صفائی داشت بودن مرشد آباد مستقر شهر
 رحل اقامت خود در بگوان گوله افکنده امر سها و نه نمود آخریه تکلیف عم و بایراد بزرگ خود که از در بلوچی در آمده ترغیب سکونت شهر آباد
 می نمود بعد دو ماه از آنجا برخاسته در حوسه که آن طرف بهاگیری محاذی بیوت حلیت سیشته واقع بود نزول نمود در خانه خیریب
 را که بطور خود ساخته بود منزل بقعه و مسجد بنا رخا نلقی علی خان گردانید.

ذکر تمنا کردن سیف خان معین الدوله ملاقات مهابت جنگ در گنده گوله و پذیرائی
 نیافتن و رحلت سیف خان و معین شدن فوجدار سله پور نیه از انتقال او به صولت جنگ
 و آمدن فخرالدین حسین خان پسر سیف خان بمشرد آباد و ملاقات او با مهابت جنگ
 و انتقال دیوان خالصه راسه رایان چین راکو و مامور شدن بجهیرون ت پیشکار بران کار

در آن آوان که بعد فتح شمشیر خان مهابت جنگ از عظیم آباد معاودت نمود سیف خان که راه مراسلات و ارسال سفر او در ایابا
 مهابت جنگ سلوک داشته فرستادن افواج کمک در اوقات مناسبه بگالنگت و اتحاد را متوقع بود و چنانچه با حاجی احمد
 وقت رفتن لعظیم آباد و با بهیبت جنگ هنگام معاودت از مرشد آباد که در شادی سپران خود رفته بود و برگشته لعظیم آبادی
 در گنده گوله که از توابع ملک محمود سله او بود آمده ملاقات و مهامینا نمود سله خواست که مهابت جنگ هم بهان روش
 با او بر خور و مهابت جنگ نظر بلو شان خود که از جعفر خان و شجاع الدوله مرحوم مرتبه سرور سله و امارت و سپه دار و بجا
 او گذشته در حوسه سله سله برتر سله با سلاطین عالیشان دامت ازین استند عا و بهوس جیانا خوش گشته در خلوت
 میگفت که سیف خان هر چند هفت هزار سله و سپه عمدت الملک امیر خان صوبه دار کابل است اما فوجدار سله پور نیه دار و همیشه
 سله یکبار موافق ضابطه براسه ملاقات شجاع الدوله و جعفر خان و علاء الدوله سرافراز خان سله آمد براسه ملاقات من
 چائے آید که این آرزو سله زیاد از مرتبه خود سله نماید سیف خان که از مانی انصیر شجاع الملک مهابت جنگ لگی شد
 و زعم بزرگه و در مان خود میدانست که مثل صاحب احمد و بهیبت جنگ مهابت جنگ هم خواهد آمد با اسباب ضیافت
 و مهامین و پدایا و پیشکشها در گنده گوله آمده اقامت و رزید و خنام و سرا پرده با سله عالیشان بر پا نمود و متر سله
 و رود مهابت جنگ نشست مهابت جنگ هنگام عبور خود از تیلیا کرسه بسفر سله سله سله جواب داد که اگر ملاقات
 منظور دارند چرا موافق ضابطه و زمان نا طمان پیشین بمشرد آباد سله آیند سیف خان با شجاع جواب نه همت کشیده
 بمرکز دولت خود که پور نیه بود برگشت و بعد اندک مدتی مرین گشته صاحب تراش گردید و سهل بد سله ببار صهال
 مبتلا بوده در شروع سال شصت و دوم از مانه دو از دم جوت بر حمت حذارت و خلف اکبر ش فخرالدین حسین خان
 او این که اصلا لیاقت سرور سله و اقارب و اخوان پرور سله نداشت بجاسه بد نشست و بر جمیع متر و کات پدیکه مبلغ
 خیر و جوا برات گران بهاسه نظیر و دیگر اجناس و اقمشه نصیه کثیره بود قالعن و متصرف گردیده دیگر برادران خود را محوم
 داشت بلکه شنیده شده که آنچه در دست دیگران بود دران هم طمع نموده باز گرفت و قلیلی در دست آنها گذاشت و چتر
 را که آنها مخفی تو راستند نمود و مخوفانند چون این خبر بمهابت جنگ رسید و صولت جنگ کاریکه لائق شان دیوانه ایانند

درنگالنداشت سند فوجدارے پورنیس مع جمیع ضنائم و مضافات بدستور مسین الدولہ سیف خان بہادر سپہ سالار جنگ براسے
 مہام الدولہ سعید احمد خان بہادر صولت جنگ مع خلعت و عطایا سے لائق از جنوڑ طلبیدہ قامت قابلیت اور اعلیٰ طبع
 و حقیقہ سپہی مع ہر کنگلی و مانہ مروارید و فیل مع طرائیل بسیار است و فوجدارے ہو گئے از غزل او سراج الدولہ بخشیدہ میزرا
 پیازن برادر ملا سے خود را کہ مخاطب مجھ یا رخاں بود یہ نیابتش مقرر داشت و صولت جنگ خادم حسن خان را بطریق اعلیٰ
 قبل از رفتن خود روانہ نمود و آخر ماہ ربیع الاول سال مذکور خلاصہ مہم عازم پورنیہ گردید بندہ حقیر دیگر اعزہ کہ رفیق او بودہ اند با دو
 ہزار سوار و سہ چار ہزار پیادہ برق انداز ملازم سرکارش پھر ایش گزیہ ند فخر الدین حسین خان چون چارہ غیر از ٹوسن با ذیال
 دولت مہابت جنگ مذید عرفینہ مشتل بر اطاعت و انقیاد نوشتہ ابلاغ داشت مہابت جنگ بطمع کار فرما شدہ در جواب
 قلمی نمود کہ از من بہ صورت مطمئن خاطر بودہ و نجات شریف آرنہ و ملاقات ماسرور سازند کہ اگر خدا سے خواستہ باشد در انحال مطلق
 شاقصو سے نخواہد شد چون ابلہ و بارادران سلوکیکہ نباید لعل آوردہ مہیا سے انتقامات الہی بنا بر بعضی جہات دیگر گردیدہ
 اطاعت امر مہابت جنگ نمودہ قاصد مرشد آباد گشت و الا بنجو یکہ سپاہ و سہاب سفر آمادہ داشت اگر عبور دریا چہ کوسے
 نمودہ بدرود مقدر زمینداران ترمہت وغیرہ بنود کہ با او ہمزاحمت بر خیزند و اگر اچیانگہ کسی علمی سے نمود بانگ نعام
 و انصال اورا خیر خواہ و بلند را ہر خود می توانست نمود ابلہ بنا بر بلا ہست و اتلاف حقوق برادران ملکہ شامت بہ خواستہ سے بدر
 کہ نمودہ بود فریب خوردہ با سہاب و سامان بے پایان و سپاہ و افواج شایان عازم مرشد آباد گردید و در نہ با صولت جنگ
 بر عوز و صولت جنگ سپر کلان خود شوکت جنگ را با بعضی سران سپاہ مثل مہدی سے نثار خان عم راقم و دوسہ کس دیگر کہ
 ازان جملہ این بے اعتدال ہم بود براسے ملاقات او و تعزیت پدیش فرستاد شوکت جنگ ہمراہ اعزہ حسب الامر رفتہ و
 ملاقات نمودہ باز گشت روز دیگر فخر الدین حسین خان بلا زمت صولت جنگ آمدہ مورد الطاف و مہربانی شدہ روز سوم
 صولت جنگ بارادہ کوچ سوار شدہ در اثنا سے مرور راہ باز دید نمودہ پیشتر رفت و فخر الدین حسین خان بعد ازان کوچ
 نمودہ راہ مرشد آباد گرفت اکنون احوال صولت جنگ جدا اور محاش مذکور خواہد شد و تمہ احوال مہابت جنگ در روز
 فخر الدین حسین خان مرشد آباد گام شدہ سے آید فخر الدین حسین خان بر مہرین کوٹ آن طرف مہاند افواج خود گذار
 ملاقات مہابت جنگ شتافت بہنگام ورود او بر لب معبر مہابت جنگ جمع را با استقبال فرستادہ حین ملاقات ہم
 سلوک مناسب با او سلوک داشت و براسے نشستن او بفرش سوزنے امر فرمود و عطر و پان و کلاب تواضعات
 معمولہ سنبہ لعل آوردہ خاطرش مطمئن و بجاییکہ محل اقامت میں بود حضرت فرمودہ اورا در آنجا رفتہ آسودہ

ذکر درگذشتن راے ایان چین راے ازین عاریت سراے

و ہدیزین اچیان راے را یان چین راے درگذشت و بیرون دت بعد انتقال منیب خود بلا تعین دیوانی حسب الامر
 بسرا انجام کارے امور خالصہ پرداختہ مخفی نامہ کہ این چین راے عجب مقصدیے و طرفہ بند ویے بود در معاملات
 مالی و ملکی ویاستے و در دولتخواہی و کفایت سرکار آقا سے خود امانتے داشت کہ ما فو قش تصور نتوان نمود و بنا
 صداقتے کہ داشت کارش بجائے رسیدہ بود کہ مقتدران رفقا سے مہابت جنگ بلکہ فرزندانش مثل شہادت جنگ
 و صولت جنگ پاس خاطرش نمودہ احترام ہا سے کردند روز سے بتقریب در مجلس مہابت جنگ کہ خلوت و اجتماع برادر

و برادرزادہ پلایش بودیمت جنگ مذکور چمن سرا کہ بشیبہ دیوان خود نمود مہابت جنگ گفت کہ بابا کار چمن سرا ازان گذشتہ است کہ ذکر او درین مقام توان نمود از نوکر من نیست آقا مین است

سنت نبودن مہابت جنگ بطرف کنگا بنا بر تنبہ میر حبیب و بعضی مرہٹہ و افغانہ و اتزاع نمودن قلعہ بارہ بہاسٹے از دست گماشتگان مرہٹہ و گر نختن فخر الدین حسین خان از مرشد آباد و قصد پورنیہ نمودن و برگشتن از راہ بخوف صولت جنگ و توقف نمودن در مالده و باز آمدن بمرشد آباد و مقید شدن و یافتن بہیرون دست خطاب رسے رایانے و خدمت دیوانے خالصہ باصالت و واقعات دیگر

جانوب لبر رکھو بجہ ہوسد بعد ظفر یافتن مہابت جنگ بر شمشیر خان از نواح عظیم آباد غائب و خاسر مع میر حبیب و افغانہ ہر اسے خود برگشتہ قاصد نواح مرشد آباد بود در اشلے راہ خرفوت مادر خود شنیدہ میر حبیب را با چند ہزار سوار مرہٹہ و افغان بطرف کنگا رسیدنے پور فرستادہ خود با محدودے از رفق از راہ وطن گرفت در گھوڑے وصول جانو برادر خود اورا کہ مانا بج نام داشت با جمعے از مرہٹہ نزد میر حبیب فرستاد و مہابت جنگ چنانچہ مذکور شد بعد وصول بمرکز دولت شکر مواب و اسبہ اعطایا بتقدیم رسانیدہ بکام و آرام نشست و زمین عواطف و الطاف ادخلق خدا در مالک محرومان با من و امان رطب اللسان احسان و غیر از قنہ میر حبیب و مرہٹہ فتورے در دیار بنگالہ بنود مہابت جنگ تہیصال آن بد سگالان بزمست ہمت خود لازم دہشتہ او اہل ماہ ربیع الثانی ۱۲۶۲ ہجرت اعلام نصرت احتشام بقصد احواج ارباب لجاج برافراشت و از مرشد آباد بیرون رفتہ چند روز بنا بر اجتماع عساکر در کٹوہ توقف نمود و حیدر علی خان بہادر داروغہ توپخانہ دستی را با ہفت ہشت ہزار سوار و پیادہ برق انداز چند ماہ قبل از نہضت خود سیر دیوان فرستادہ امر بچپا و سنے نمودہ بود کہ اگر ایانا میر حبیب بضابطہ واقفنا سے طبیعت خود ارادہ فتنہ انگیزے و خرابے ملک بردوان و نواح مرشد آباد و غیرہ نماید خان مرقوم سذراہ آن جماعہ ضالہ گردیدہ نگذارد کہ مصدر امر سے توانند شد بعد فراہم آمدن سپاہ مہابت جنگ با افواج بجر امواج عازم بردوان گردید و چون بقرب قصبہ مذکورہ رسید حیدر علی خان مع ہمسایان با استقبال شتافتہ شرف اندوز ملازمت گردید بعد توقف چند روز کہ عازم سیدنے پور گردید و این ارادہ تصمیم یافت علم توپخانہ مذکورہ عبارت از پیادہ ہاسے تھنگے و سواران رسالہ حیدر علی خان باشند بجر بقیہ تنخواہ خود تقاضا سے شدید نمودہ مانع حرکت شدند مہابت جنگ از نما سے خود غلام علی خان رابع میرزا حکیم بیگ کہ معتقد علیہ او بود برا سے استمالہ آن جماعہ فرستاد و بہر چند آن ہر دو کس درین باب بدشتیر گفتند جماعہ مذکورہ کتر شنیدہ اثر سے بران شرتب نشد روز دیگر مہابت جنگ خود بخانہ حیدر علی خان رفتہ بہر چند خواست کہ بر شحات لال فہسال خود نو اتر شعلہ آن ظلمت ششونان فرو نشاند و بعضے از وجوہ مرسومہ انہا عجا کہ رساند و پاسے را بر شہامت جنگ تنخواہ ناید تا مجرؤ آنہم بوصول انجامد مفید نیفتاد و بدستور بہمان سماجت خود اصرار داشتند میر افضل علی جماعہ دار از سواران رسالہ حیدر علی خان شہر کیبا اجتماعت بلکہ منشا این فساد و محرک آن مفسدان بود مہابت جنگ بمشایدہ این حال تکلیف بر شہادت

تکلیفیت دخول مهابت جنگ در محله ای بنوه و افتراق هر دو گروه از لشکرش و بهر رسیدن آنها بصد اگر ناوکوس شتابی می دارد که درین ایام واقع شده یادریاق دیگر اما سنوح این ماجرا بے شبهه است القصد چون فوج مهابت جنگ شش پهلوانا فاصله راه سے برید سبزه دو هزار سوار چین ورود دریا سے حصار قریب لبه صد سوار در رکاب حاضر و از فرط کسل و کلال مجال جدال و طاقت قتال در احوال خود بی بود و فی الحقیقه از چین سردار و اناسے ہوشیار عجب عمل سفیہانہ سرزد اگر درین ہنگام امانے قلعه بقصد مجاہدہ بر سے آمدند کارش با تمام و نام و نشا نشر با تمام سے رسانیدند محض تباہید قادر متعال و ہمنیت طالع و اقبالان خوف و ہراس برضمان کرد بواہن محصورین کہ جمع کثیر بودہ اند استیلا یافته چارہ کار در اطاعت و انقیاد دستند و دران روز شدت حرارت آفتاب با فقدان سسائی کہ بنا بر طول مسافت خمیہ احد سے نرسیدہ بودیادار صبح خود را مع سراندا از خان بچنور روز سید نور و دہرم دس بلازمت رسیدہ و در حضرت انصاف یافته مامور شدند کہ فردا صبح خود را مع سراندا از خان بچنور رسانیدہ قلعه را تسلیم ملازمان نمایند اما چون برانہا اعتماد نبود باز مرہ از خواص خود فرمود کہ فردا صبح ہر گاہ حاضر شوند اینہارا بہ تیغ بیدریغ بگذرانند و سراج الدولہ را وقت خواب باین کار مامور فرمود تا راز را بر ملا نکند بنا بر علی ہذا صبح روز دیگر کہ شام عمر آن بیچارگان بود مهابت جنگ در خمیہ محترکے کہ دران وقت رسیدہ بود نشستہ و سراج الدولہ بیرون قنات در سایہ اش با اصحابیکہ بان کار مامور بودند اقامت داشت کہ سید نور و دہرم دس آمدہ بجا نمودہ پیش مهابت جنگ رفتند و سلام نمودہ در مجلس او مامور بیلوس مشغول استماع سخنان و لاویز او شدند متعاقب این ہر دو سراندا از خان با چند نفر نزدیک چویداران و حجاب رسیدہ از اسپ فرود آمد سراج الدولہ بچر دورود او لقبش فرمان داد و کسانیکہ مستعد این کار حاضر بودند با او در آویختند او نیز دران حال با وجود مشاہدہ مرگ دل از دست ندادہ و حواس را درست داشتہ شمشیر از کمر کشیدہ و بقدر امکان مقاتلہ نمودہ قاصد بود کہ تا بہابت جنگ برسد اجل امان نداد و بضر ب دست بعضی از قریبان کبالم عقبہ شتافت حید نور و دہرم دس بتلغ این خبر بے حواس و مضطرب گشتہ بسعے کسانیکہ در حول آنها حاضر بودند اسپر بچہ تقدیر کردیدند و حسب الامر سپرد کشور خان کہ شقے بے باک و زندان بان ناپاکے بود شدند مردم قلعه کہ اتباع و رفقا سے اینہا بودند بشنیدن این خبر پریشان خاطر و غیر مطمئن گشتہ در پاسے قلعه را بستند و آمادہ پیکار شدند ^{جنگ} ^{مہابت} بودن خود در پاسے حصار از قانون خرد بیرون دیدہ میر محمد جعفر خان و فقیر اللہ بیگ خان و راجہ دولہ رام و دیگران را کہ از قاقب میر حبیب المینیان حاصل نمودہ بچنور رسیدہ بودند و باب محاصرہ قلعه و تفضیق محصوران مامور نمودہ خود بدولت داخل و از لامارہ کنگ گردید و تا پانزہ روز ہنگامہ قلعه ستائے گرم بود آخر الام محصوران مدافعہ با چین افواج نفرت امواج و فلولو قلعه از اسباب قلعه دار سے خارج از حد طاقت خود دیدہ بتوسط میر محمد جعفر خان و راجہ دولہ رام بضرط غوجہ رام و امان پیغام تفویض قلعه بلا زمان فیروز سے نشان دادند مشار الیہا ملتہمس ستانمان بعضی رسانیدہ بعد پذیرائے مزدہ امان بانہا رسانیدند عاریسان ابواب قلعه چون در دولت بر رو مهابت جنگ کشادہ خود ہمیت مجبور پیش میر محمد جعفر خان و دولہ رام شتافتند و مهابت جنگ بر اظہار حصار داخل قلعه مذکورہ شدہ * * *

ذکر محله از احوال شهر کنگ و قلعه باره بجائی

قلعه زمینے کہ جان مرصہ قلعه مذکور و شهر کنگ واقع شدہ میان دو رودخانہ سے بہاندا و کٹھہ جو ریت و بطرف نش کہ

التصال و اشراق برود خانہ سے مذکور وارد از سنگھاسے استوار کہ باصطلاح مشہور پشتہ سے نامند مقتضی ساختہ اند و سپرد و
 دریا در غیر ایام بہت ہا سے آب و در ہر شکل پہنا سے مہا مذاقرب بد و کردہ و عرض دریا سے کٹھہ جو سے بقدر نصف آن
 خواہد بود قلعہ بر کنار ہما مذا واقع و دور حصار قریب بسہ کردہ تخمیناً خواہد بود کہ از سنگ و خشتہ کچھ و آہک در کمال استحکام و
 رصانت بنا یافتہ و خندے پنچہ عریض بر اطراف قلعہ ہست و آباد سے شکر کنگ بر ساحل کٹھہ جو رست و فاصلہ میان این شہر
 و قلعہ مسطورہ قریب بد و کردہ و عمارات و ابنیہ حکام و بیوت غرہ آنجا کہ بر دریا سے کٹھہ جو سے بر پشتہ پنچہ مذکور توافق
 افتادہ در کمال ارتفاع و تلند سے پشتہ ہا سے عمارت جائے وہ گز جائے قریب نصف ارتفاع مذکور و در زیر اکثر ابنیہ آب
 دریا سے کٹھہ جو سے جا رہے ہست و آن طرف آب دریا سے مذکور با حلاف مواضع از دو کردہ تا چار پنچ کردہ مسافت
 صحرا وسیع خوش فضاست و متصل آن جنگل اشجار عظیمہ در کمال خضرت و صفا و انتہا سے آن جنگل ابتدای دجلہ
 فلک آسا و سکنہ آن شہر این ہر سہ کیفیت ہر زمان در نظر است و چون قلعہ مذکورہ را از ہر دو طرف دریا با محیط افتادہ
 اگر مخالفان در اوقات طبعی آب با تفاق زمینداران آنجا قصد محاصرہ کنند وصول جنس ماکول وغیرہ ما محتاج از جملہ
 ممتنعات ہست و در برسات اگر کسی قاصد ننگا کہ گرد چون در ہر منزلے نالہ و دریا چہا سے عمیق واقع و مانع عبور و مرور و قطع
 بطریق در رسیدن بمنزل مقصود از جملہ متعذرات مہابت جنگ کہ این قسم امور ہمیشہ با نحو ظا و منظور سے داشت زیادہ توقف
 دران بلدہ و در از صواب دانستہ اسچہ میسر گشت مختم شمر و شیخ عبد الجان نامے را کہ در رسالہ را چہ دو لبہ رام از جملہ مفلوکیز
 مجہول الاحوال بود بہ نیابت کنگ مقرر ساخت سببش آنکہ مہابت جنگ بنا بر جہانے کہ مذکور شد در معاودت عجلت و
 و سبب خوف مرہبہ کہ در قرب و جوار کنگ و منتظر فرصت در کین بود و رسیدن افواج کنگ از مرشد آباد بنا بر بعد را و بر
 امکان نہ داشت احد قبول نیابت آنجا سے نمود و شیخ مشار الیہ کہ ترقے با بین مرتبہ ہر زرد خاطر شش ننگ گذشت عند تکلیف
 از لغاسے غیر مترقبہ شمر دہ بمقتضاسے این مصرع سہلنت گرچہ بہا زلیت خوشست و منتقلہ این امر خطیر گشت و جہت
 تہلیل کہ بر ضمیر مہابت جنگ جلوہ گر بود مردم دیگر نیز برابر العین مشاہد دیدند چہ ہر گاہ شیخ عبد الجان را بہ نیابت گذشتہ
 عنان عزیمت بہت مرشد آباد منتطع گردانید با آنکہ آفتاب در جزا و شروع ماہ اسازہ بلکہ آخر ماہ جیٹھ بود باران متواتر
 جو سے می بارید کہ تیج روز سے از ترشح و تقاطر خاسے بنود و گاسے اشتداد سے نمود و دریا چہا سے کوچک کہ حین رفتن
 نہایت کم آب بود ہنگام عود و نحو سے طغیان داشت کہ عبور و مرور از انہا لبعوث دست میداد بر خیدا آب بعض ازان دریا
 تالینہ و کمر بود اما بنا بر زور آب گذشتن ازان متعذر سے نمود و بر دیگر نالہا اکثر انان و حیوان تلف شدند چنانچہ در ترجمہ
 یوسف علی خان بن غلام علی خان مذکور است کہ بزناہ ترہمان کہ قریب میدنی پور واقعت با وصف آنکہ عرض آن آب
 بسیار کم بود اما از کمال شدت جریان و عدم تیسر سفائن عبور منحصر بہ تہلیہ گھرنے بود و گھرنے عبارت از انست کہ سبوتا
 و مشکھاسے خاسے پر با در ابا سے و چوب و اشجار سوز متصل بہ پلو سے ہم از ریشمان بستہ بران عبور سے نامید اس با صید
 و متاع و مردم بہان و اسپانی و حیوانات دیگر را بشناسیگذا رانیدند بنا برین از جنس اسپ و گا و صدد ہا تلف شدہ ہا
 ازان جملہ معا بر معا بر یکہ خان مرقوم عبور نمود و ناظر و محاسب بودہ ہفتدہ اسپ غریق بحر فنا گشتند وین قیاس با دیگر
 معا بر دیگر را بر رود خانہ گھناسے کہ متصل بہ میدنے پور واقعت و آبش بسیار طغیان داشت زیادہ از سہ چار
 سفینہ بیغرم نمود و عبور تاسے لشکر بران انحصار داشت خلاصہ در کمال اشکال عبور ازان دریا چہ ہا میسر گشت

تفصیلاً شرح طویل بلا مبالغہ است اما نہایت صورت دشمنت بنا بر گل ہلا سے راہ و زیادتی آپہا عائد عالی لشکر یان گردید اگر اندک درنگے درنگ روسے میداد رسیدن بمشدد آباد از متذرات بود بعد الا ان کہ مہابت جنگ بالشر از کنگ کوچ نمود میر حبیب کہ در گوشہ صحرائے با فوج مرہ خزیہ بود مازم استخلاص قلعہ و شہر مذکور گردیدہ قاصد بہست آوردن شیخ عبدالہجان گشت چون شش ہفت روز از کوچ مہابت جنگ گذشت میر حبیب نزدیک بکنگ رسید شیخ عبدالہجان با آنکہ مقابلہ با چنان فوج گران از تاب و توان خود بیرون میداشت متعیناً سے غیرت و جرأت با قلت اعوان بمقابلہ میر حبیب و مرہ ششافت و بعد از تقارب بمقدور خود مساعی جمیلہ در محار بہ نمودہ بقدر طاقت راستے تبصیر شد چون جراحات متواتر باور رسید و دستش بزخم شمشیر از کار رفت لہذا آمدہ امیر مخالفان و مجوس و شمنان گردید و حدوت این سانچہ کہ قبل از وقوع بیمار اسے صایبہ طور داشت در حوالی بالیسر بند بعض مہابت جنگ رسید چون وقت مقتضی تدارک نہ داشت موقوف بر اوقات دیگر ماند و مہابت جنگ بعد از طے مراحل ادا از جادوی الاخر سے بکٹوہ رسیدہ بر جہر سفاین کہ قبل از ورود لشکر متب شدہ بود عبور نمود و اوائل جب سنے مذکورہ در عمارات سوتے جہیل کہ آغاز تعمیرش بود نزول فرمود شہامت جنگ و حسین قلی خان و دیگران بلا زمت رسیدہ مورد عنایت و عواطف شدند و بیرون دت پیشکار رای را یان چین اسے بخطاب رسک را یانی و عنایت خلعت یوانی و صفت فریاد فریاد

بقیہ ذکر فخر الدین حسین خان پرسیف خان و بعض سوانح متعلقہ ان احیان

فخر الدین حسین خان پرسیف خان کہ از حیر اعتبار ساقط گشتہ در نظر اسے آشنا و بیگانہ سفاہت و سقہ رسے او متحقق یافتہ بود در تقاسے او اکثرے برخاستہ لہولت جنگ پیوستہ بودند و خود مع مال و اموال با سعد و دسے از زمانہ کہ جرات و پیاد ہاسے میواتے وغیرہ عملہ شاگرد پیشہ در قصبہ مالہ شکستہ بال و باز و موسم تابستان را گذرانیدہ تہتظار سیکشید تا پیش آمد مہابت جنگ سفاہت اورا ازین حرکت کما یثقی در یافتہ قاصد انزل ع دولت سیف خان کہ مبلغ خطیر گران و جواہر و اسباب فراوان بود از دست آن سفینہ جیان گردید و بعضے از معتدان خود را فرستادہ اورا پیش خود طلبید بعد آمدن مکاسے بر اسے ماندش تجویز نمودہ اسباب ما یحتاج برسک او مہیا داشت و حاریان را بہ نگلیانے او گماشتہ جمع اموال نقد و جنس کہ در دست او بود ضبط نمود و حیدر علی خان مع جمیع عملہ توپخانہ کہ از بردوان برخاستہ بمشدد آباد آمدہ بود بمر من نزول با مبتلا گشتہ مکفوف البہر گشت و سراج الدولہ واسطہ عفو تعمیرات ہزار یان توپخانہ گردیدہ دارونگے توپخانہ دستی یافت و میر ضیا، اندر را کہ مدتہ رفیق عطار اللہ خان بود بہ نیابت او خلعت دارونگے توپخانہ مذکور عنایت شد و مہد رین اوقات مہدے نثار خان باستہ عاکا در سراج اہدو با ملوت جنگ بر ہمزودہ مع نلقے علی خان برادر فقیر و غلام رضا خان پسر قنصلے خان و دیگر سرداران بمشدد آباد رسیدہ سراج الدولہ کہ مخالفت با عم خود ملوت جنگ داشت و مہدے نثار خان رفیق دیرینہ و متحد علیہ بدارا بود و روشش را منتقم شمرڈہ بہ بار رفیق خود گردانید و مہدے نثار خان را زیادہ از چہہ رقاسے سابق و حال محل عنایت و افضال خود نمودہ یو ما فیو ما در مراتب قدر او سے افزودہ

رفتن مہابت جنگ بمیدنی پور بارادہ اخراج میر حبیب و مرہ از ان مکان بلکہ از

حدود صوبہ کشک و بنگالہ و چھاؤنے نمودن در میدنی پور و سراج الدولہ بالیسر نبرد
فرستادن فرار مرہٹہ ازان اماکن بدر فتن فخر الدین حسین خان سپہ سرفراز خان زقید بوسیدہ سازش نام مرہٹہ

چون میر جیب بعض غادر رشک بر دولت خدا داد و با مہابت جنگ بھاج ولد را از حد بدر بردہ خود را و عالی راز نخبہ میداشت
و چنانہا کے لیے انتہا کشیدہ خلقی را از پہلو سے طمع پیشگی خواہندہ اوقات مبتلائی انواع سخن و شائق سے ساخت و جمعی از
مرہٹہ و افغانہ با خود داشتہ اکثر دیار جنوبی کے گنگا از ملک بنگالہ سے تاخت بنا بران استیصال و اخراج انہا را مہابت جنگ
بر ذمہ ہمت خود لازم شمر دہ با وجود پیرے و کمن ساسکے در سے و محاربات راضی بتقصیر نبود لہذا بعد انقصا سے برات
اول بقصد سیر و شکار کہ با بین شغل ہم شوق مفرط داشت و خاسے از مصالح دنیا دار سے ہم نیت بطرف مہر پور کہ مشرقی
و جنوبی ہے مرشد آباد واقع است متوجہ شد و کثرت آہو دران نواح بمرتبہ بود کہ ہر روز صد ہا شکار سے شد و از شدت و فور
خیل خیل بسبب انتشار شکاریان در صحرا سرا سیر گشتہ و مسکرمے آمدند و بازار بیان و مردم ارد و بغیر بچوب و کنگ
انہا را شکار سے کر دند بعد ان فراغ از شغل شکار رو براہ آوردہ در کٹوہ نزول نمود پس از اجتماع عساکر متوجہ بردوان گردید
ایز اسجا ہم پیشتر اند و بعد قطع مراحل بجواسے سید سے پوسید جماعہ مخالفین بگرد استماع قریب در و د شکر ظفر اثر طاقت مقا
در خود نیافتہ تبادت معمود آوارہ دشت ادبار و مقوقہ الخیر و الا آثار شدند و مہابت جنگ وارد میدے پور شتہ ساحل پور
گمنائے مضرب خیام ظفر اختتام گردانید و درین تپہ افتاد کہ این مرتبہ بانتظام این ممالک و انصبا بطرق و مسالک نجوسے
پردازد کہ معاندین را مجال عبور در میجو و سہ صوبہ بنگالہ و کشک متذکر گردنبا برین ارادہ اقامت خود در سیدنی پور فرودہ فرمان
بچھاؤنے داد و فوجدار سے میدنی پور بعلی قلی خان کہ بختے رسالہ سراج الدولہ بود و مرخصت فرمود چون خبر میر جیب شنید کہ
بطرف بالیسر متوقف است نظر بانکہ چندان فوجی کہ گمان خط و نعرہ زان باشد با میر جیب نیست سراج الدولہ را ہم دلیر
بر حروب نمودن ضرورت مشاہدہ را با جمعی از افواج قاہرہ بدان سمت فرستادہ بر نفع انہا مامور نمود سراج الدولہ
دوست محمد خان و میر کاظم خان بلور چاوسے پیش فرستادہ خود متعاقب انہا را سہ شد دوست محمد خان اول صبح
شہر ان رسیدہ بقدر گوشتا سے داد و فوج مخالفت کہ از نام مہابت جنگ می ترسید ہانڈک عبارتیکہ دوست محمد خان و میر
کاظم خان نمودند دل از دست دادہ راہ فرار اختیار نمود سراج الدولہ ہم متعاقب در رسیدہ متصل بالیسر نبرد مسکرت
و چون مامور پیش رو بہا نبود متعاقب پیروخت مہابت جنگ را کہ مفارقت سراج الدولہ نہایت دشوار بود خصوصاً ہنگام
اندیشہ فتن و حوادث باشد یکدم جدائی او قیامت سے شمر و بجا طر آورد کہ اگر میر جیب در میان دو لشکر برآمد ہر کراہیک
بندار دیا او بیا و نیز وجد آوانڈکہ پایانش سپہ روسے نماید و فوج معتد گران را کہ ہمراہ سراج الدولہ است سہارا از کار
و سفاہت او صدمہ عظیمی رسد بنا علی ہذا سراج الدولہ راتیا کید ہر چہ تا متر طلب داشت ذمتعاقب رسولان خود ہم
حرکت نمودہ سبے اختیار راہ سے بربید و ازان طرف سراج الدولہ ہم نہضت کردہ قطع مسافت سے نمودن زانین گندہ گل
تلاشے ہنکرین گردیدہ سراج الدولہ بقدر قد سبوس جد خود رسید و ازان جا با اتفاق مہا و دت بمید سے پور خودہ محل
چھاؤنے سابق منزل ساخت درین زمان خواجہ عبدالہاد سے خان کہ در زمرہ جماعہ داران اد سے ملازم سہر کار بود
مہر افعت سید محمد یاول کہ ہر دو کا پے لے بودہ اند متوسلے نائب غلام حسن خان داروقہ دیوان خانہ بعرض رسانید

کہ عین و غافلہ در غلہ و ملائمان سرکار ازان افزون تر است کہ مفصل گفته آید مبالغ خیر مقصد بیان و عمل بخشنه گرسے با اتفاق جادوان
 بخیانت تصرف سے شونہ ہر اکہ سیکہ در سر شسته دفتر با صد نفر نوکر است ریح آن موجود خواهد بود چنانچہ کمترین اول عین ہر دم
 ہر اسنے خود بعرض میر ساند و آنچه بود معروف و مندا شسته التماس نمود کہ درین صورت اگر یک مرتبہ ملاحظہ موجودات سپاہ باین
 کینہہ دولتخواہ حکم شود کفایت سرکار بلکوک خواهد رسید مہابت جنگ بر طبق التماس اولیٰ و بجز جنگی کے سائر حکم فرمود کہ جمیع عمل
 بعد التماس کے جان رجوع آوردہ عرض موجودات سپاہ بدینہ درین سانحہ عجب انقلاب و منظر اسنے در خواطر رؤسای
 سپاہ روسے داد و خواجہ مذکور از وضع و شریف و آشنا و بیگانہ بنا بر عرض تقرب و اقتدار خود و اغماض نمودہ مروت
 را در گوشہ نشاندید برای تحصیل نیک ناسے خود ہمد را بدنام و عاجز ساخت بمرتبہ کہ در سالہ سیکے از عمدہ ہاسے لشکر که خوا
 یکہزار و ہفت صد سوار میگرفت عین ملاحظہ موجودات ہشتاد نفر با ثبات رسید بر این حال قیاس کا فہ سپاہ باید نمود
 کہ در شہراران صد ہا ہستے مانند اگر چہ کفایت لکوک سرکار لعل آمد و باین حسن خدمت خواجہ مذکور مشمول عواطف بی پایا
 شدہ یونانیو با بر مراتب او افزود اما مطعون تمام لشکر و باعث نہایت دل شکنے سپاہ گردید طرفین را چنین نہایت
 نہ سپاہ را غافلہ باین حد مناسب بود نہ خواجہ مذکور را اینہما ہتہام و مہابت جنگ را ہم اینقدر مبالغہ خاصہ و چنین مقام کہ
 محاربات در پیش و حقوق جانفشانیہا سے رسالہ داران و عموم سپاہ برگردن داشت مساحت و لائن بنود بلیت
 سہ اسر عیار است این ہن دشت و ازین چشم پوشیدہ باید گذشت و در این اثنا خبر رسید کہ فوج مرہبہ از راہ صحرا
 متوجہ مرشد آباد شد مہابت جنگ را چون ہستیصال آنها در نہایت مرتبہ منظور بود و بر افواج ستعینہ مرشد آباد چنان اعتمادی
 نہ داشت از سیدنی پور جنبیدہ بہ بردوان رسید در اینجا معلوم گردید کہ باستماع توجہ عساکر منصورہ مرہبہ را مجال توقف و رجوع
 مرشد آباد نامندہ بطرف جنگستان غریبے مرشد آباد فرار اختیار نافتا و فخر الدین حسین خان خلعت سیف خان کہ در مرشد آباد
 حسب الحکم نظر بند بود مستحقان خود را غافل کردہ و با مرہبہ و میر حبیب در سانحہ یا بتطبیع مستحقان را با خود متفق گردانیدہ
 بلشکر مرہبہ ملحق گشت و ہمراہ آنها بدر رفت پایاں احوالش آنکہ چون تمام عمر نیاز و نعمت پرورش یافته بومی مشقت ہنغار
 بشامش نرسیدہ بود و درین یساق مرکو بے غیر از اسپ نہ داشت از رفاقت اینہا عاجز گشتہ روانہ دار الخلافہ شاہ جهان آباد
 گردید و پس از وصول بشاہ جهان آباد ہنر و جواہر کہ در ایام اقامت مالہہ مسحوب ہتہم ان و وساطت مہاجان پور نیو مالہہ
 پیش از گرفتار سے خود دار الخلافہ فرستادہ بود از انجملہ انہم بدست او آمد قناعت نمودہ اوقات خود را راحت میگذازانید
 بعد اندک زمانے ہنر من سر سام مبتلا گشتہ ہنر و دجان نا پایاں ہنر و مقارن باین حال یکے از زمینداران جنگل با مہابت جنگ
 التماس نمود کہ اگر رہنہونے فوج ظفر موج باین دولتخواہ مفوض شود لشکر فریوز سے پیکر را محالہ بہ یک ناگاہ بر سر بنگاہ خنم ترہ
 درون سے تو انم رسانید مسئول او قبول افتادہ حکم ماسے نفاذ یافت کہ زمیندار مذکور بر فیض متعینہ شکر کار سوار بودہ قائد فوج
 در پاسوج باشد و حسب الامر لعل آمدہ با عتقاد قول او قطع طریق بطور ابلغار سے شد بعد ازان کہ دوہ منزل سے نمودیشی کہ تمام شب
 در جنگل قطع مسافت لعل آمدہ بود ہنگام دمیدن صبح بعرض مہابت جنگ رسید کہ زمیندار مذکور بر ہنر و ج فیض ہنر خنم کار و شکر خود را
 دریدہ است باستماع این خبر ۲۱ شمارش نمودہ ہتہنار کرد کہ ترا سبب اہلاک و انہدام خود چہ بود جواب داد کہ چون ولہ را غلط
 کردہ ام و نہ تو انستم کہ بہ بنگاہ دشمن رسانم تر رسید کم کہ بر سر من خواہ آمد مینا بعدین سبا درست باین عمل نمودیم
 و پس از لحظہ بقر خود شناخت مہابت جنگ کہ بدالالت او حرج چند منزل کشید ہمہ کار را ازان راہ آگاہ نمودند صلاح و وساطت

شمرده مرا حجت بر بردوان نمود و در باغ مانگچند دیوان را جبر بردوان کہ بہترین مواضع آنجا بود تا تحقیق خبر مرشدیہ کہ در کجا آوارہ است
 نزول اجلال فرمود در ہمین آوان میر محمد جعفر خان کہ در مرشد آباد بتقریب تینتاسے شہادت جنگ اقامت داشت ^{طلب} داشت
 را یہ گشتہ در باغ مذکور بتقبیل قدم مہابت جنگ استسعا و یافت نواب والا خیاب کہ از شاہدہ خیانات سہرشتہ
 خشیکرے و بعضے وجوہ دیگر ملائے از میر جعفر خان داشت کلماتے چند متضمن نصح و ملامت فرمودہ ارشاد نمود کہ نیابت
 خشیکرے بغزل برادر خود میر اسمعیل از طرف خود بخوانجہ عبد النادر سے خان دہ خان مذکور استنکاف ازین امر نمودہ رانے
 نمی شد آخر الامر طوعاً و کرہاً حسب الامر نیابت خود بخوانجہ مرقوم منقوض نمود و بعد توقف چند روز بعرض رسید کہ مرشدیہ باز
 از صحرای سربیدنے پور بر آورد مہابت جنگ کہ با بجزم عازم دفع آن گروه بود اعلام نہضت بمبت میدنے پور بر آورد
 و سراج الدولہ رخصت مرشد آباد گرفتہ داخل بلدہ مذکور گردید

ذکر سبب افتراق سراج الدوله از مہابت جنگ و رفتن او لعظیم آباد و مجادلہ اوبانگرا
نائب صوبہ مذکور گشتہ شدن مہدیے نثار خان معذور عمر راقم سطور

مخفی نماند کہ عم فقیر مہدیے نثار خان معذور جامع محاد و صاف و در شجاعت و غمراختلا و اقتدار یگانہ نوزگار و نادرہ زمان
 بود بعد گشتہ شدن بہیت جنگ مرحوم مہابت جنگ را قدر دان خود ندیدہ عازم آن گردید کہ اگر فلک بکام آرد گرد با ملائے
 در بیج دنیا ترے گند و الا چون پایان دنیا مرد نست راہ آخرت سپردہ آید و در عین رفاقت سراج الدولہ ہمراہ ہے مہابت
 در بعض جواب و سوالہا کہ مہابت جنگ بعلوت خود از روئے کنایہ میگفت بے باکیا نمودہ کلمات گران بر زبان آورد بود
 مہابت جنگ بمشادہ جرأت و بیباکے او اندیشہ بنجا طراہ دادہ خواست کہ از رفاقت سراج الدولہ متمنع شود مہدیے نثار خان
 این معنی را بابلغ و سبھے دریافتہ خاطر نشان سراج الدولہ نمود کہ حدیثاً بنا بر تربیت و فرط محبت جدی شمارا نخواستہ در عین
 دار کہ ہمیشہ تابع فرمان او و از مرتبہ اعمام خود کہ مقتدر و مختار انداز لتری بودہ سبر برید و شما در مرتبہ بیچ و چہ کمتر از انھا نیستید
 بکہ باعتبار وراثت مہابت جنگ چراغ دودمان و زبده خاندان خودید و فیضہ لغالہ الحال طفل ہم نیستید کہ این قسم اظہار
 ضرور باشا گر خود را بر شد آباد رسانیدہ راہ عظیم آباد گیرید جلنے رام را کہ سہند و سے مفلوک و ملازم و نائب شہادت از آنجا
 برداشتن چند ان کار سے نیست بعد از ان مہابت جنگ غیر از رضا جوئے شہا چارہ نذر در سراج الدولہ مصالحت مذکور را
 بسع قبول ہنما نمودہ در دل خود داشت و مہدیے نثار خان در او اخر بیج انشا نے یا اوائل جمادی الاولے سال ۱۱۰۰ ہجرت
 استغفایے نوکرے کردہ بر شد آباد و از مرشد آباد مع رفاقتے سعد و لعظیم آباد رفت و نفعے علی خان برادر خود را ہم کہ ہمراہ
 عم خود ترک رفاقت صولت جنگ نمودہ ملازم سراج الدولہ باد و صد سوار شدہ بود قبل ازین سوانح بحسب تقدیر ناخوش گشتہ
 و ترک نوکرے نمودہ عازم شاہ جان آباد بودند کہ ہمراہ صولت جنگ در پورنیہ اقامت داشت بر ارادہ برادر اگنی یا شدہ
 و مفارقتش را سخاستہ پیش خود طلبہ پشت و بسے بسیار با نلازم صولت جنگ گنایند و مہابت جنگ خپانچہ مرقوم شد بمیدنی پور
 رفتہ میر حبیب رامع فوج مرشدہ منقودہ الا شریافت و در چاؤ نے قدیم نزول فرمود چون قلع ریشہ فساد آن گروه در خاطرش
 تصمیم یافتہ بود و حیدر علی خان سپہر علی قلی خان کہ بنام او فوجدار سے میدنی پور تقرر داشت بسبب ملام قدرت و قوت
 متعلقہ و متعلقہ با مرشدہ از جودن میدنے پور بالکاح تمام حضرت خواست مہابت جنگ بر اسطے تعمیر خان و مکان و دولت خان

فرمان دادہ نسوان محل ترا از مرشد آباد طلب داشت و خواص عوام لشکر را کہ از طول مدت لیاقت منزج گشتہ نیابرت قرب موسم برشکال
امید نمود بہ مرشد آباد داشتند بچاوسے نامور نو دعائم سپاہ وغیرہ خلایق مایوس از رفتن مرشد آباد گردیدہ اعزہ و ارازل لشکر
سبب الامر مشغول بآراستن سرسایہ شدہ بقدر استطاعت و مقدر خانہ ہاسے کاسے برای خود آراستہ پایدہن فراغت
کشیدند سراج الدولہ قاصد داعیہ مکتوبہ خود گردیدہ و از مہابت جنگ خصمت چند روزہ بسیرا ماکن مرشد آباد و تفرج باغات بلدہ
مذکورہ در خواست چون مجاز گشت بر شد آباد رسید و چند روز بسیر و تماشا سے اطراف و تفرج اماکن و باغہا سے آنجا گذرانید
چون صباح چند برین نہط گذشت سراج الدولہ از ارادہ خود بمہد سے نثار خان آگے داد و زرقہ متضمن حرکت خود از مرشد
لبور علیا ربالقیین تاریخ نوشتہ محبوب ہر کار ہا فرستاد و خود تباریخ معین جہانہ سیر باغ مع لطف النساء کہ جاریہ نواختہ
او و والدہ دخترش بود بسوار سے رتقہ کہ گا و لشش را بنا بر مزاولت اسفار متواترہ طاقت رفتن سے چہل کردہ در یکروز
بود راہ عظیم آباد گرفت شہامت جنگ مع حسین قلی خان و حسن رضا خان و اکثر بہرہا بان روشناس تقریب اساس
بجہرہ استماع این خبر ہوش پرداز منظر احوال برہا سے خود سوار با مہد و دسے از ملازمان بے اختیار در پلے او و دید
و تاسر اسے دیوان رسیدہ چون نیافت بعض ستمدان را پیشتر فرستادہ در التماس معاودت مبالغہ از حد گذرانید سراج الدولہ
التماسے لبخمان آنا لغز مودہ بعنف و زجر از پیش خود راند و خود بطوریکہ راہ سے برید سلسلے نیابرت شہامت جنگ این
ماجرار اہمہابت جنگ نگاشت کہ من ہر چند دویدم بگرد او نہ رسیدم و فرستادہ ہاسے اینجانب کہ تا با و رسیدند بعد ملاقات
و التماس معاودت جواب داد کہ اگر مبالغہ در مراجعت نماید من خود را ہلاک میسازم آنا ناچار برگشتہ آمدند مہابت جنگ ہمین کہ یا خبر
شنیدند عنان صبر و اختیار از دست دادہ نیابرت بخت بمرتہ تعشق کہ با سراج الدولہ داشت بودن خود در میہد نے پور محال
دید و میر محمد جعفر خان و بر اجدہ و لہبہ رام را باستمال عواطف مستمال و بضع و ارشادہ ارفاہ ارباب عماد اگر حاجت شود مستعد
ساختہ با تاسے فوج در میہد نے پور گذاشت و ریاست فوج مذکور بشار الیہا مقوم ہشتہ با مہد و دسے از خواص ہا بروز
روی بہر شد آباد نهاد با آنکہ شروع موسم برشکال و راہ پراز گل و لا و نالہ با و رطینیا نے بود از صبح تا شام قطع مسافت می نمود
و بشت منزج رہا چار روز علی خوردہ وار و دارالامارہ مرشد آباد گشت دیکر وز در انجا توقف نمودہ روز دیگر روانہ عظیم آباد گردید خطی سراج الدولہ کہ شکر
انواع دلجوئی و محبت آنجا آرزو مند و محبت شعر بر ترک ارادہ کہ پیش نہاد خاطر داشت بوجہ سیکہ لایم طبع او باشد نوشتہ ارسال داشت سراج الدولہ
قرب بہ بیابا کلپور رسیدہ بود کہ خط مذکور با و رسید و جواب نوشت کہ خیالی با اینہما اطہار فیت و عنایت و شفقت و محبت در صد و روز
و دشمنان خندانان جلا حسین قلی خان را با علی مراتب اقتدار رسانیدہ مراد نظر او و امثالش سجد ذلیل گردانیدہ اند
کہ صین معاودت من از بردوان کیے ہم بقدم استقبال پیش نیابرت شہامت جنگ را ولایت عہد دادہ و مولیٰ جنگ را توجہ
پورنیہ فرمودہ اند و بحال من غیر از لطف زبا نے عنایتی کہ موجب از دیاد قوت و شوکت و فور شروت و کمکت در مثال
و آقران تواند بود لعل نیامدہ حال از نثار شریف سخن نمید آورد و الا سر شاد در دہن من یا سر من زیر پاسے فیل شما خواهد بود
و ہین جواب زبا نے ہر کارہ ہم گفتہ فرستاد مہابت جنگ از مطالعہ آن بہتج و شادمان گردید و نہایت اطہار سرت نمود اما
چون ہر کارہ کہلمات مذکورہ بر زبان راند بر ہر کارہ بر آشت و گفت سر من زیر پاسے فیل او اگر غلط آرزو سے من است
نام ہر او بحال مذکورہ رو برو سے من چگونہ بر زبان تو گذشت و باز خط دیگر کمال زفق و ملائمت متضمن اشعار غلط فہمی ہا علی
نوشتہ ابلاغ داشت بعض مضمونش ہیکہ لکن عزیز زبان ظن گمان بر عکس مہاسن نبودہ گلمہا سے نمایند شہامت

آنست که حکومت و فرمانروایی کل عالم بر آن نور چشم باشد و این رباعی بخط خود دوران رفیعہ نقل فرموده و با سحر ناز سحر
 که فی شادیت اندر تک و پوست و غافل که شید عشق فاضلتر از دست و فردای قیامت این بان کے ماند و این کشته و شمشیر است
 و آن کشته دوست و عالی قلم و قانع نگار را از نگار شش احوال مہابت جنگ انصراوت داده ماجر اسراج الدوله ارقام بی نماید
 تا سر رشته سخن از نظام نیفتد

ذکر رسیدن سراج الدوله در نواح عظیم آباد و پیوستن سهند نارخان با او و جنگیدن با جانی که کشته شد

سراج الدوله چون در غیاث پور رسید و شکر مرقومہ او مہمد سے نارخان قبل ازین رسیده متعین آنکہ من سلطنت خود را بتمام
 اقوال شہر باد داده خود را رسانیدہ ام شہر بطوریکہ گفتہ بود دید بران مہیا و آادہ گشتہ خود را پیش من رسانید سهند نارخان
 قبل از ورود در قلعہ کورہ اسباب ناموس را بر کشتی سوار و بار کرد و قاصد بود کہ بنیاز سے پور فرستد اگر سراج الدوله
 بیاید اسچہ از دستش بر آید لعل آرد و اگر او نیاید خود در قفاسے متعلقان روانہ شاہ جہان آباد شود و چہ متیقن نبود کہ سراج الدوله
 بران سخن کہ با او گفتہ شدہ این ارادہ عظیمہ خواہد نمود چون رقعہ مرقومہ باو رسید والدہ فقیر را کہ بجاسے مادر خود دانستہ
 با ای کمال مراتب ادب و محبت مرے میدانست بخانہ خود طلبید و اہلار کمون خاطر خود و ورود سراج الدوله نمود والدہ
 در مخالفت مبالغہ فرمودہ گفت کہ برادر من از عہد مہابت جنگ برسے توانی آمد و بالفعل این ناظم ہر چند ہندوی نویسد
 است اما نشاید مہابت جنگ و با فوجیکہ حاضر دارد صد برابر شہاست سراج الدوله فرزند مہابت جنگ است و او شہاست
 سراج الدوله بر آو این آمدنا سفرت نداد و باز با ہم چون شیر و شکر خوانند آمیخت شہا خود را مفت کبشتن بدید کشتی بار
 کردہ مہیا ست زن و دختر خود را سوار کردہ روانہ سازید و خود بر اسپ تیز رفتار سوار شدہ بدروید مہمد نارخان فقیر
 داخل و امن گیر گشتہ ہر چند والدہ فغانید ہمین جواب داد کہ اگر سراج الدوله سے آمد من رفتن را جازم بودم و اکنون تو ہم
 کہ خود را کنارہ کشیدہ پیش مردم بنامردے و جہن شہتار یا ہم اگر حیات و اقبال یا ور سے کرد و بر این ہند و سے جنگ
 غالب آمدیم دیگر با مہابت جنگ نمی ستیزد و دولت از نامیکہ نیرد اگر زندگے با خر رسیدہ شب کور در خانہ نمی توانیخت
 القصہ ناموس را روانہ غازی پور نمود و بعض جواسہرات و ظروف طلا و نقرہ و حق دختر خود بو والدہ سپردہ آخر شب مخص و مصلح
 خدمت سراج الدوله گردید و در قصبہ غیاث پور معروف بہ بارہ بلاقات اور رسیدہ بجامہ داران کہ طرف درہنگا و آن طرف
 گنگا اقامت داشتند پروانہ سے سراج الدوله و خطوط خود متعین طلب آہل با نوع مواعید ہستادہ فوج بسیار از ہر طرف
 آادہ نصرت سراج الدوله ساخت و عراق من مردم متعین رسیدن بجلید سے در خدمت ورود نمود بلکہ اکثر سے انجا سے
 خود بنیدہ با جراسے کشتہ شدن سهند نارخان و انہرام سراج الدوله شنیدہ از اثناسے راہ برگشتند و فی الحقیقہ در فراہم
 آوردن سپاہ و تالیف قلوب این فریقہ عجب سلیقہ داشت کہ دیگر سے تا حال مثل او درین کار مشاہد شدہ و خود مع سراج الدوله
 در بلخ جعفر خان رسیدہ نزول نمود و مردم شہر عظیم آباد و بعضی از اطراف و اکناف حاضر آمدند سراج الدوله سجانکی نام
 پیغام فرستاد کہ آمدہ شرف ملازمت حاصل نماید او از استماع این خبر غریب بجز تحیر و تفکر کردیدہ نمیدانست کہ چہ کند
 اگر بلازمت سراج الدوله رود مباد مہابت جنگ مورد مقابلش سازد کہ مقدمہ ملکہ ار سے این قسم اظہار عہتا و استرنا
 برسے نماید و اگر بمقابلہ و مانعہ پیدا شود دوران معرکہ چشم زخمی لسراج الدوله رسد ہم دست از عیادت خود بپایست

چہ بجیشی کہ مہابت جنگ را با سراج الدولہ بود و در صورت آسیبی کہ با وی تمدد افتنا سے ہمیں سیاست دہشت ناچار مصطفیٰ علی خان
را کہ برادر محمد ایچ خان پیرزن سراج الدولہ بود پیش فرستاد تا ارادہ باطن او در یاد کہ نسبت مصطفیٰ علی خان بلازمت رسیدہ
از ہر طرف گفتگو آغاز ہوا و مدد سے نثار خان سراج الدولہ فہمائیدہ بود کہ مقرران جاسکے رام را کہ رو سے سخن در صورت ہشتہ باشند
اگر بیابند رفتن نباید داد؟ برضائے ساسے آگئی یافتہ اور امانع آمدن بخدمت نشوند چون سراج الدولہ را از تنگ وصلگی و کم ظرفی
مجال کتمان اسرار بنو و ارادہ خود را با مصطفیٰ علی خان ظاہر کردہ در آوردن جاسکے رام استعانت جست او مردان بسیار گوید
آوردن جاسکے رام را بلا تامل متحد شدہ رخصت خواست مدد سے نثار خان بحسب تقدیر دران زمان بر آ کار سے بیرون
رفتہ بود مصطفیٰ علی خان مرخص شدہ در رفت و جانکی رام برابر مانے الغیر سراج الدولہ آگئی دادہ در رفتن مانع شد جاسکے رام
کہ فی الجملہ تہیہ آمدن پیش سراج الدولہ داشت موقوف نمودہ ابواب حصار شہر را بر رو سے اولبت و تہیہ قلعہ دار می نشست
سراج الدولہ کہ اصلا طاقت تحمل مکارہ نہ داشت شدت خشم و کین بر آشفت و با اعتماد آنکہ کسے اور اسے تو اندکشت ارادہ
بتغیر قلعہ و گوشال جانکی رام نمود مدد سے نثار خان امر متوقف و انتظار آمدن افواج مطلوبہ فرمود آن ابلہ نامالی اندیش از
اضطر ابے کہ دران وقت داشت تمیز نیک و بد مشورہ فرمودہ بمہد سے نثار خان گفت کہ من بگفتہ شہادت سلطنت
خود برد ہشتہ مستعد جان بازم و شہاد دل از جنگ سے دزدید مدد سے نثار خان کہ تاب چنین گفتگو با گاسے نہ داشت کہ
گفت سخن مرا اول نشینید و در اندازان و بر ہم کاران دو تنخواہ و کار گزار شمر دہ بر راز ہاسے خود آگاہ ساختہ شکار رام
را متوحش گردانید اکنون با شخصت ہفتاد کس کہ ازین جملہ معدود سے مرد کار و جان نثار خواہند بود ارادہ جنگ
و قلعہ ستانی کہ در اید معقول نیست در یکد و روز جمعیت شالیستہ فراہم سے آید آنزمان ارادہ کہ پیش نہاد خاطر است یہ
سے تو اندانہ آن سفینہ ناکردہ کار باز اعادہ کلمات اول نمود مدد سے نثار خان مرگ خود معصوم نمودہ تمام شب با حیا و دعا
در بار گاہ کبریا بسر برد و صبح باز قلعہ سے قلیلی کہ حاضر داشت اعلام شجاعت بر افراشت و بہت بر تخیر حصار عظیم آباد گشت
ایمن ساختہ در آخر جب یا اول ماہ شعبان سال شصت و سوم از مایہ دواز دہم ہجرت رو سے نمود و ازین جهت کہ مردوان
مشرقتے و دیوار فیصل طرف مذکور از دو حام مستحفظان و مزاحمان بود بہانہ زیارت منار پر سراج الدولہ اورا بمقبرہ چنگ
بہر و از انجا سراج الدولہ را برابر اسب خنگ رنگ خود سوار ساختہ یورش بدروازہ معروف بکٹر کے بیگم پورہ فرمود چون
در انجا ہم مستحفظان مستعد آن طرف با ہتمام مردم ممتہ جسونت ناگرا از اقربا سے راجہ دیا بہادر بود محاربہ در پیوست
و صد ک برق انداز سے از قلعہ بلند گردید مدد سے نثار خان سراج الدولہ را با معدود سے از حارسان او در پناہ دیوار
گذاشتہ خود مع ز قلعہ پناہ پاپاسے دیوار حصار رسیدہ ارادہ عروج برد و اور و بروج نمودہ بہر اہمیان ترغیب تا کہ
فرمود بر سنے بدیوار رسیدہ بہر صورت خود را بالا کشید و اندک اندک بروج گردیدند چنانچہ متحد سے نثار خان را ہم در
باز دیر سے ترازو گردید و بعضی مثل امانت خان وغیرہ از راہ بدرود کہ از کثرت مرد آب کشادہ تر گشتہ بود و ارادہ
اندرون قلعہ رسیدند و دلا کشودہ سراج الدولہ و بقیہ مردم را اندرون کشیدند و عرصہ مذکور از اعدا خاسے و راہ مصفا
و کشادہ گشت سکہ نثار خان جامہ یک تنی پوشیدہ و شمشیر سے حامل کردہ باز قلعہ سے متحد پیش پیش و پشت سہر خود
سراج الدولہ را برابر اسب خویش مع مستحفظان او گرفتہ تباہل و وقار مستعد کار ناز سے آمد تا آنکہ بر مجلسکے والد مرحوم
کہ محاذ سے حاجے گنج و در بیان بہر دو مکان شایع عام دروازہ بیگم پورہ واقع ہست رسیدہ جانکی رام مع سپاہ جب

مثل توپ و توپخانہ دستی دیان و غیرہ بر فیل خود سوار حسن علی خان را بہر اسلئے خود سین نموده دھوکہ زد و روازہ قلعہ فتحہ عظیم آباد
 حیران کار خود اٹھتا دو مشتکوبو دتا چہ پیش آید و البتہ سہ چار ہزار کس غیر حارسان قلعہ دران عرصہ با او و را جہ رام ناراین حاضر ہوئے
 درین بین امانت خان کہ رفیق مہدے نثار خان و از شجاعان بود نیزہ کوسچک کہ با صلاح بر سپہ و سانگش میگونید در دست
 گرفته اسپ خود را تاخت و در ازو جام ہمراہ بیان حسن علی خان کہ برد روازہ جنوب رو بہ چوک قلعہ متصل مسجد جامعے تا آفلو و
 اجتماع داشتند در آمد و طرفہ ستیزہ آورے نمود کہ در اینہم مرحوم مجال کسے بنو و تا مقابل او گرد و دروکانا و گوسٹہ ہاسے بازار
 پنہان گشتہ اورا مجروح میا ختند و او مثل شیر دلیر کہ بر گلہ گوزن افتد بر اعدا تاختہ سے نواخت و می انداخت تا آنکہ از سر کای
 یاد رخا شہا و گولہ بندوق رسیدہ جان شیرین در کمال تہور و جلالت در باخت مردم کہ مہدے نثار خان و از پیش رو کے
 بنا بر خیر طبعی ممالعت سے نمودند بر آشفته جواب داد کہ در این مقام چنین خیر خواستہ ہے ملایم طبع من نیست ہر کہ مراد دست وارد
 و جان مرا از جان خود عزیز تر و اندیش رو سے من آید و از من بیشتر خرامد متعاقب امانت خان نیز را مدار بیک دکنے
 با سپران و داماد خود دورس و گرا از رفقاً بکک امانت خان از ہمراہ بیان سراج الدولہ اسپہارا عنان دادا تا ابراہیم
 امانت خان ازین جہان رفتہ بود مدار بیک تیر و نیزہ و شمشیر کار بردہ ہما نقسم بزحم گولہ بندوق رو بعیوق آور و و سپران
 و دامادش عنان از میدان تا فتنہ باعث در ہم شکستن جمعیت و انتظام ہمراہ بیان مہدے نثار خان و سراج الدولہ و سبب
 تفرقہ و انقلاب و فطراب این جماعہ شدند چون شایع تنگ بود و چ شش سوار اسپہا سپہ برگشتند و بدو تنگ عنان
 گریزان گشتند مردم مجتمع فراریان را کوپہ دادند مہدے نثار خان بر لب چو تیرہ دکانے استاد و ہین قسم ہر کہ طرفے
 خرید چون رستخیز فراریان فرزندت مہدے نثار خان بدستور از دکان فرود آمدہ شمشیر در دست گرفتہ استاد و اما
 جمعیت دیگران بطور سابق دست نہاد چہ مردم بجا ہر ہم پریشان و در باطن نہر مینشاہدہ فرار اولاد و در فقا سے میرزا
 مدار بیک آشفته خاطر گشتہ راہ مافیت سے جہتند متعاقب گریختگان ممتہ جسوت تا گر مسلح و ملل در رسیدہ و مہدے نثار خان
 را شناختہ گفت خان صاحب شما از طرف سورجال من در شہر و آمدہ مرا رسوا و سبک ساختید و خود را در مملکت اندا
 احوال ہم ہر خدا بر گردید مہدے نثار خان در جواب گفت ممتہ جیو چہ جا این سخنان و خیر خواہیت درین وقت
 ما و شاعرین بہر گریہ علیت بیار آنچه داوے ز مردے نشان و شمشیر و خنجر ز گردن ان کہ بعد ازین
 گفتگو ممتہ جسوت کہ مبارز دلیر و درین کار بار بار آمدہ آبروے در امثال و اقراں داشت ناچار پیادہ پاکشتہ
 مقابل مہدے نثار خان شد و با ہمدگر در آویختند مہدے نثار خان شمشیر سے بکناگر نواخت و نیزہ با فتنہ او پر دخت از
 ہمراہ بیان نامر سو کے توفیق مدد نیافت والا بعد کشتہ شدن ناگر نہ کوردل ہمراہ بیان سراج الدولہ را زور سے و توتے
 بہر سیدہ سپاہ جانتے رام را کہ تزلزلے در ثبات بود زیادہ تر شستے و چہ عجب کہ فتح و فخر بہ سراج الدولہ جلوہ گرمی گشت
 و درین دار و گیر مہدے نثار خان بیکے از منتہ بیان آواز دادہ گفت فلا نے مرا از تو این توقع بنود لیکن ہو دیکر
 تا آنکہ از دروازہ گنج جامعے کہ بطرف دست چپ مہدے نثار خان بود برادر زادہ میر محمد اشرف کہ جامعہ دار و بسیار
 آشنا سے ناگر بود پید گشتہ خان مذکور را نصیحت آغاز نہاد و بہر کشتن دلالت کرد مہدے نثار خان اورا بقہر و پا
 در شبت منع از پیش آمدن نمود آن محیل از نظر مہدے نثار خان پنہان گشتہ بطرف پشت کشش اور آمد و شمشیر سے
 در پاسے آن سہ دار سرافراز زدہ از پالش در آور و ناگر و او با اتفاق کار رسید تا مجو تمام نمودند و سراج الدولہ کہ نامر

فطرسے داشت بشایدہ اینحال عثمان گردانیدہ خود را از راه گنج مذکور بکوچا کشتند و راه خانہ مصطفیٰ قلی خان گرفت و ہمراہش متفرق گشتہ ہر یکے بکینجے خزید از پیر زادہ ہائے سیف خان مرزا سکنے نام بفریب گلہ بندوق درہان کو چہ برفاقت سگد شازانہ رو سپر آفرت گردید و دو سگمہس دیگر ہمین قسم مجروح و مقتول شدند منہتہ سبونت از خوف باز پرس مہابت جنگ با وجود جرات شکرے کہ بر خسارہ خود داشت خون چکان سراج الدولہ را بے گرفتہ تا بجانہ مصطفیٰ قلی خان رسانید مصطفیٰ قلی خان از دروازہ خود پانستقبال سراج الدولہ برآمد ہر اسم خوش آمد ولانہ گرسے تقرب جست و درخانہ خود آوردہ شروع سجدت گزارے و بچوئیمیا نمود منہتہ مذکور مستمک رسیدن سراج الدولہ بسلامت درخانہ مصطفیٰ قلی خان بہر خاطر قوم گرفتہ بجانہ خود برگشت و جانکی رام سراج الدولہ سید و الامقام راناق بریدہ ساعتنے بردروازہ مشرقی حصار آویخت باز بگفتہ بعضے از سرداران سپاہ فرود آوردہ مع لاش کشتگان اذن تجنیز و تکفین داد و آن سید نامور در جوار قبر پیر بزرگوار خود در محلہ لون گولہ مدفون گردید و زغالیش رانیز بیرون بہان محوطہ در خاک سپردند مصرع ہمین است پایان دنیا ہمین چہ اللہم اغفر لہ وارفع درجہ فی اعلیٰ علیین والحقہ با بانہ الصالحین) جانکے رام باستماع محفوظ اندک سراج الدولہ و بریدہ شدن سرسہدے شازانہ خود زندگانی نہ یافتہ بجا خود شنوت مغرور شست چہ

ذکر رسیدن مہابت جنگ در نواح عظیم آباد و ملاقات با سراج الدولہ و حل شدن لشکر عظیم آباد و بیمار شدن و برگشتن بمیر شد آباد مع سراج الدولہ

مہابت جنگ کہ با کمال خطر اردو آرزو سے فکاسے سراج الدولہ و تمناسے شایدہ شمع جمال او پروانہ و از بقرار مے دوید و از تشویش آنکہ آیا چہ خواہد شنید در سیم و امید میگذرا نید در قصبہ غیاث پور کہ معروف بہ باڑہ است رسیدہ ب حقیقت حال مطلع گردید و خاطر پریشانش اندکے آرمید سید اسد احمد خان برادر منعم علی خان را کہ درین سفر از شہر آباد ہر اسے او گردیدہ بود پیش سراج الدولہ فرستاد و پیغامہا سے آرزو مند سے خویش داد خان مذکور نزد سراج الدولہ رسیدہ ادکرسالت با حسن وجوہ نمود و خاطر آزرده اش را سنے بآدن نزد جد بزرگوارش کرد دستملع خبر حرکت نمودن سراج الدولہ بفرمیت استقبال مہابت جنگ رانچوسے نتیج و مسرور ساخت کہ سر ششتر تکمین و وقار از دستش بدر رفت و با آن کہ کوہ متانت بود سبکتہ از کاسے گشتہ آثار بقرار سے ظاہر شدن گرفت ہر دم و بہر آن ذکر سراج الدولہ و تقیث احوال کہ تا بکجا رسیدہ خواہد بود و در زبانش گردیدتا آنکہ منہیان خبر قرب وصولش رسانیدند فرمود تا سراپردہ سے پیش رو کچیمہ برچیدند کہ مانع ملاحظہ نشود و سوار سے او از دور بنہاید ہمین کہ نظر او بر سوارش افتاد بے اختیار سرسجدہ شکر نہاد سراج الدولہ نزدیک خمیہ رسیدہ از مرکب پائین آمد و بادراک قدمبوش شافت بہا جنگ اورا در آغوش رفت کشیدہ بے اختیار رقت نمود و مرۃ بعد از خری اشکر جناب احدیت پرداختہ سرسجدہ گذاشت و باتفاق ازان محل نہفت نمودہ بعد طے مراحل للال عواطفت بر مفارق مکنتہ عظیم آباد انداخت و در عمارتیکہ از مستعد ثامت احترام الدولہ زین الدین احمد خان بہادر بہیت جنگ شرف بدریاسے گنگ واقع بود نزول اجلال فرمود سراج الدولہ ازہ جائگے رام بنا بر جبارتہا سے او کہ بلا علاج نمودہ نہایت کدورت داشت مہابت جنگ واسلہ شفاعت او شدہ استدعاسے عقوبرا ہمیش نمود و بلا زمت سراج الدولہ فرستاد سراج الدولہ پیاس او شاد حد بزرگوار شمول

خفایت ساختہ رخصت انصاف از زانی داشت و نیا بر آنکہ در صوبہ بہار اوسے موجب توقف بنود بلکہ خاطریش از طرف فرج مرشد
کہ در کنگ و بالیسر منتشر بود و میر محمد جعفر خان و راجہ دولہ بہرام را کہ در سب سے پور گزہ ہشتہ بر آنا اعتمادت متردد بود و عزم معاد و
جزم افتاد و جانکی رام را طاعت اہتمام مرحمت نمودہ با اتفاق سراج الدولہ روسے توجہ بمرشد آباد آورد اما در ہین اوقات شب
محرقتے عارض مزاجش گشتہ پاسجد اعتدا گزشتہ در ان آوان طبعی غیر از تاج الدین نام روشناس حکام آغا بنود متارالیہ بنو
فرمان در رکاب آن جناب حاضر بودہ تدبیریکہ بزعم خود مسامحہ سے ستم و بھل سے اور دو مہابت جنگ بسوہر کشتے در طے
ساعت تجلیل داشت و ازین بہت کہ حکیم لائق العظیم حکیم باد سے خان ہاشم عقیلی خواہر زادہ ظالم الاطبا حاد و علم مظہری حکم
جالینوس الزمان علوی خان شناسا نام مزاج مہابت جنگ داشت از اثناسے راہ یکے از ملازمان را بطلبش روانہ شدہ
فرمود و خان مشارالیہ در راج محل بلازمت رسیدہ متوجہ علاج گردید و مہابت جنگ در اشتداد مرض داخل دامالامارہ مرشد آباد
گشت و دو واغذا و جمیع تدابیر منحصر بر کفایت سیرا ہا و صلے خان گذار شدہ شجاوز از فرمان اوسے نمودنی بحقیقہ آن
فلاطون فطرت بسہ آریہ در بیزرس و علاج مزاج والا بدیہینا نمود و در اندک زمانی صحت و عافیت قرین مزاج مبارکش
گوید بعد حصول شہان آن قدر شناسا اصحاب فضل و کمال خان مشارالیہ را بعد کفایت فاخرہ و سپیچ و جفیہ مرجع و فیل کوہ پیکر
با جوضہ و پنجرار روپیہ نقد معزز و مہابت سے فرمودہ در تعظیم و تکریم و سلوک کما سے ظاہر سے دیگر نیز با قصے العافیۃ اہتمام تمام می نمود
سجدیکہ سوارہ داخل دو تخانہ میشد و تا جائیکہ نالکے سوار سے شہامت جنگ و سراج الدولہ و صولت جنگ نزدیک بزنیہ ہا سے صحیح چوڑ
سے آمد بالکی خان مرقوم ہم تاجا بنجا میرفت و شہامت جنگ و سراج الدولہ نیز تو اسنے لائق بھل آوردند بعد غسل صحت نہ نور
و صدقات مستحقین و سادات و ارباب حاجات رسانید چون ہنوز ایام برسات باقی و اندیشہ تک و تا زمر شبہ بنود و ضعف بیمار
توت داشت رقا تم کرام نیا بر دولہ بہرام و میر محمد جعفر خان شتمل بر نوید حصول صحت و مشعر بانیکہ بعد برشکال رایات نصرت آیات توت
میدنے پور خواہد شد شرف صدور یافت و چون از عظیم آباد مہابت جنگ بصولت جنگ نوشتہ بود کہ ہنگام معادوت برگزیدہ
صفا پورنیہ کہ بر لب دریا گنگا واقع است نیا بر ملاقات ترقے بھل خواہد آمد صولت جنگ تیار سے بعضے اماکن و تہنیہ ہباب ضیا
ہما بنجا نمودہ فقیر را چند کر وہ پیشتر فرستاد و انتظار ایفا سے وعدہ میکشید مہابت جنگ سبب عارضہ نیا سے مذکور از اثناسے
راہ خطے متعین مذر نیا بر عارضہ مرض نوشتہ بصولت جنگ فرستاد و خود از وسط دریا با تجمال گذشتہ بمرشد آباد درفت صولت
بمجرد استماع خبر مرض مہابت جنگ محمد مسیح طبیب ملازم خود را بحالہ فرستاد و بعد شنیدن خبر صحت تقریب خیادت و بہا کیان
از پورنیہ کہ مرکز دولتش بود منت منت نمودہ شرف اندوزیا پوشش عم خود گردید و درین مہن نفسیہ بگہ بہت شجاع الدولہ مرحوم خواہر
علا الدولہ سہ افراز خان کہ کمال یگانگت با شہامت جنگ و زوجہ او سہر النساء بگم معروف بہ بی بی گھیشی بنت مہابت جنگ
داشت و زین و شوہر نیا یک مرتبہ ادب و انقیاد بھل آوردہ زمام اختیار خانہ خود را با وسپردہ بودند بگم مذکور از جملہ فرزندان
علا الدولہ یکے را کہ شب کشتہ شدن آن مرحوم بعرضہ وجود در آمدہ مخاطب شکر اشد خان و معروف با قابا با بود بفرزند سے
خود از وقت ولادتش بر ہشتہ محبت با او بمرتبہ نقشن داشت ارادہ وصلت او با یکے از بنات صولت جنگ نمودہ بواسطت
بی بی گھیشی بصولت جنگ پیغام این امر داد صولت جنگ اولاً از قبول این کار سرباز زدہ آخر الامری با لغو شہامت جنگ
و زوجہ اورا سے گشت و انا بنجا کہ شاد سے وصلت مذکور بدون اجتماع قبائل و عشائر مہابت جنگ و سراج افراز خان مرحوم
نمی گشت اور منتقن این ہمہ مذکور و اناش در پورنیہ مستعذر بود نہا سے شاد سے در مرشد آباد قرار یافتہ مسعین شد بعد مہابت

سراجام بسا غصے کہ تیز بادی بصورت جنگ بر شتابا داید تہمہ این حکایت در وقایع آئینہ ایشا و اشر تقالی تحریر عواید یافت بعد چند روز
صوبت جنگ شمول عواید عم کر سے قدر خود کردیدہ مازم دار الملک خود کردید * * * * *

ذکر استدعای میر حبیب و مرثیہ مصالحو با مہابت جنگ بشرط تفویض صوبہ کنک و قلیلی و جہی از زر
و پذیرفتن مہابت جنگ این مصالحو را بنا بر ضعف پیر سے و رفاہ خلایق و آسودن مشاق سفر

افواجیکہ سبک کرد کے میر محمد جعفر خان و راجہ دولہہ رام و میدنی پور تقریبے کہ مذکور شد اقامت داشت اگر چه بحسب کیت در
تدارک محاربات مرثیہ و اخراج آنها از کنک و بالیسر کانی بود لیکن بنا بر تصور جرات و شعور سپہ سالار و ہشتاد ہزار سے
نواب گردون اقتدار متعذر سے نمود چہ ہر چند مراسلات حصول صحت باطراف و اکناف در و دیافت امانت و دست و دشمن بود
خطوط راحل بر تیز و تیز ویر نموده سپاہ مازم ہم جہارت جنگ مخالف نمی نمود و دشمنان ازین مہر خیالات دیگر بخاطر خود آورده
دیسر تر سے شدند بنا برین مہابت جنگ را با وجود بقیہ ضعف و نقاہت مرض در سال ۱۱۶۴ بانواع سمارہ شمار حرکت
ضرور افتادہ از مرشد آباد بطرف مید نے پور تیشتم رویداد و انان طرف میر محمد جعفر خان و راجہ دولہہ رام بر سر استقبال بلکہ
ماہین بردوان و مید نے پور تیشیل قدم ولی نعمت خود مشرف شدند و مرثیہ و میر حبیب باستماع اخبار ہمارے مہابت جنگ
سپہا بنا بر جبیدن افواج مید نے پور پاسے جرات پیش نہادہ از محل مقر خود بطرف مید نے پور در حرکت آمد مہابت جنگ
نیز با افواج سابقہ و لاحقہ تعقد دفاع مرثیہ و میر حبیب رو کبید نے پور آوزدو در حوالے قصبہ مذکور قابل عسکرین و تقارب
تقسیم دست و ادباعت معہ و میر حبیب مرثیہ مغلوب و مہابت جنگ مغر و منصور گردید و افواج دکن از صد مات محاربا
بہادران دشمن فکن طاقت مقاومت در خویش تن نیافتہ بطرف محرا و کوہستان غریبے بنگالہ آوارہ گشت و مہابت جنگ در
تقابل افواج منہزمہ روسے توجہ بہان روسے آورد اما مرثیہ تاب مقاومت در خود ندیدہ بجز نزدیک رسیدن عساکر منصور
گر نیان و پریشان سے شد و مہابت جنگ در بے آہنا ناختہ فرصت قرار و استقرار نیافتہ آنکہ مخدولان مذکور عرصہ را بر خود
تنگ دیدہ از مسالک محارباہ کنک گرفتند و مہابت جنگ قرین نیت و طفرایت معاودت بہمت مرشد آباد و ہر فرشتہ تدارک
اخراج آنها از کنک موقوف بر سال آئینہ داشت و در ساحت کثوہ نزول اجلال فرمود میر حبیب و سرداران مرثیہ ہمشاہدہ
علیہ مہابت جنگ و کشیدن ایند او تعیب سالما کہ جان شان بلب رسیدہ و تشال بہبود در آئند احوال خویش گاہے ندیدہ بودند
درین فکر افتادند کہ بہر صورتیکہ ممکن باشد از در مصالحو در آئید چون دست از کنک بالمرہ برداشتن و از بنگالہ بخندان محض را سے
گشتن نہایت استخفاف رگھو سے بہر سلسلہ بود پذیرائی بعض ملتمسات را مشروط و ہشتہ اطاعت و انقیاد مہابت جنگ اجویا
شدند و بجهت تشیت این مدعا بر رخ از معتدان خود را میر حبیب نزد میر محمد جعفر خان فرستاد خان مشارالیدہ ملتمسات آنها را
بظہر لائق در وقت مناسب بعرض مہابت جنگ رسانید نواب عالی جناب را نظر شجاعت و غیرتے کہ داشت اگر چه پذیرفتن
سؤالات آنها دشوار سے نمود اما بچندین وجوہ کہ عمدہ آنها ضعف پیر سے و آسایش عجزہ و ضعف سے ممالک محروسہ
او بود مائل پذیرا سے آن شد چہ دران وقت سن شریف اولیبتہ بہتاد و پنج سال رسیدہ بود و در محاربات و منازعات
مرثیہ کہ وہ سال متواتر مصافحہ سے متعددہ داد و در ضمن آن دیگر اعدا سے قوی جنگ مثل شمشیر خان و سرداران جنگ
سر کشے نمودہ با اعدا سے دیگر ہر چند خستہ و نصرت شامل حال اولیا و اولتس گشت اما اکثر غر باور مایا سے ممالک

جنوں نے گنگا نگر قبیلے سے عدالت عساکر جنوب بیان کہ عادت شان قتل و غارت غریب و سوختن مزارع و انباروں سے غلہ و بیوت کینہ دہانت گردیہ و بفرانغ خاطر زندگی سے نمودند بلکہ ہمیشہ درخوف و رو و ظلمہ مذکور پودہ میساکن خودنی آسودند و چون ہیل مصالحت نجاطریش پدید آمد کلمہ عرفت ربی بفتح الغزائم بر زبان آوردہ میر محمد جعفر خان را اجازت داد کہ بعضی اہمعتدان خود را پیش میر حبیب فرستند ہر گاہ یکے از عمدہ اولیاسے او کہ بزیر عقل و شعور محلے و سخن فہم و دانایا باشد بجنور آمدہ استماع سے مصالحت بطوری کہ منظور است خواہد نمود اگر لیاقت پذیرائی داشته باشد پذیرتہ خواهد شد و الا صحیح و سالم بجاسے خود خواہد رفت خان را لیب میر حسن علی و میر عوض علی را بجمبت امر مذکور معجوب رسولان میر حبیب بطور مشرف فرستاد و اشار الیہما نزد میر حبیب رسیدہ خبر مناسے مہابت جنگ مصالحت و ارسال شخص کذا سے رسانیدند میر حبیب کہ ہرگز توقع این امر نجاطرند ہشت ہتاج این بشارت کہ اتنی بود غیر مترقب نہایت شادمانے نمودہ فاشیہ اطاعت و انقیاد مہابت جنگ بردوش خود گرفت و امتثال او امر نوا ہے اور برابر خود لازم شمرده میرزا صالح را با اتفاق میر حسن علی و میر عوض علی نزد میر جعفر خان فرستاد تا بوساطت آما از مرتبہ مہابت جنگ حاصل کردہ اطوار قبول اطاعت و انقیاد نواب عامے جناب بنوعیکہ مرکز خاطر ملاحظہ باشد نماید و بانیل معقول و معاودت نماید فرستادہ میر حبیب توسط میر محمد جعفر خان دران احیان کہ مہابت جنگ در کٹوہ بود بلاز متش فائز گردید و در رکاب او با کتاب سعادت کوشیدہ وارد مرشد آباد شد

ذکر وقوع مصالحت فیما بین مہابت جنگ و مرہٹہ بوساطت میرزا صالح و باصلاح گرا سیدن سید و پور قہن ابن مان و پلا

بعد و در مہابت جنگ در مرکز دولت میرزا صالح اطوار اطاعت و فرمان بردار سے و التزام مراتب بندگی و خدمتگار سے بچود و موافق نموده درخواست مطالب او بطریق عرض نہاد و جواب و سوال چند روز در میان ماہہ شروع سال ۱۲۵۵ ہجری مصالحت باین صورت انفعال و تحقق یافت کہ میر حبیب نوکر مہابت جنگ بودہ از طرف آنجناب تہفویض نیابت نظامت کنگ سہ افزا شود و وجوہ محاصل آنجا تہ خواہ فوج رکھو دہد و سو آں دوازده لک روپیہ دیگر لو کلا سے رکھو شہ طآن کہ قدم در قلم و حکومت مہابت جنگ نگذارند متصدیان بنگالہ لازم سرکار دولتدار آنجناب با و میدادہ باشند و فوج مرہٹہ بوضاحت سوان لکھا کہ کنایہ واقع است حدود نسبت بقصد عبور پارو و فائزہ نگذاردند چون میر حبیب این صورت لکھی یافتہ عرضت متضمن قبول و امتثال و امر در خدمت مہابت جنگ بطور مستقیم شد و میرزا صالح بجناب صالح الدین محمد خان دیگر عنایات سرغرازی یافتہ مع استناد خلعت و قیل و عطایا سے دیگر برکات میر حبیب رخصت انصاف یافت چون ازین جمعیت خاطر دست داد و مخالف و معاند سے دیگر در میان بنود مہابت جنگ تخفیف در فرقت سپاہ بقدر لائق نمودہ و در تہنئہ آباد سے دیات و قصبات کہ از کنگ تازہ مرہٹہ دیران افتادہ بود اشتغال در زید و ترفیہ احوال رعایا و برابرا پیش نهاد خاطر خاطر ساخت و میدنے پور بعد وقوع مصالحت داخل ملک بنگالہ گشت راجہ رام سکھ کہ جمائے دار سے ہر کار را در حضورش داشت بقومیدار سے آن جا سہ افزا سے یافتہ نراین سنگہ برادر او بخدمت برادر خود راجہ رام ممتاز گردید

ذکر معاودت راجہ بکیم برادر زادی مہابت جنگ از لکھنؤ بخدمت عثمانی خود

و در پین اذمان لیکن مدتی قبل ازین معاملہ راجہ بکیم زوجہ عطاء الدین خان دختر حاج احمد کہ ہمراہ شوہر خود ب لکھنؤ رفتہ بود

بعد گذشتہ شدن شو بھوش کہ در زفاقت نول رکا و خبک احمد بگش اتفاق افتاد بوسیله نام قرابت و برادرزادگی مہابت جنگ بارکوساے شہر مذکور در روشن علی خان زمیندار عمدہ مشہور صوبہ اودہ ساختہ و بطنائیکے لائق اکثر سے ممنون احسان خود فرمود مع اموال و اسباب لاد و صغار کہ ہمراہ داشت سالماً و فائماً برفاقت و دلالت انہار العظیم آبا در سائندہ ازا بجا بکام و آنام بمرشد آباد آمدہ در ظل ماطفت عم بزرگوار خود اقامت گزیدہ

ذکر انتقال راسی رایان بھیرون دت و رجوع دیوانی خالصہ براجہ کیرت چند و درگذشتن او ہم بعد ماسے چند و تفویض خدمت مذکورہ بہ امید رام

در بین منن رکا رایان بھیرون دت دیوان خالصہ شریفہ بنگالہ بمرض استتہ گذشت و امید رام پیشکار او بھیرون دیوانے بموجب حکم بانصرام معاملات مالی و ملکی سے پرداخت تا آنکہ راجہ کیرت بد پسر رکا رایان عالم چند کہ دیوان خالصہ شریفہ در عمد نظامت شجاع الدولہ مرحوم بود و کیرت چند مذکور اندک ریطے بخودہ و نہاد شہتہ قار سے نسبت بنمود دیگر بوطے نوشت و چند روز دیوانے احترام الدولہ بہادر بہیت جنگ در عظیم آبا و نمودہ چنانچہ ذکرش در خطہ سابقہ گذشت بعد ازان سببے چند دیوانے عطا و انتہ خان داشت و ہمراہ اورفتہ در نیارکس اقامت گزیدہ بود در نیولاعرض مینامین مناسبت مہابت جنگ نوشتہ حسب اطلب او بحضورش رسید و بطحا خلعت دیوانے بنگالہ سر مہابت برافراشت و پیشکارش بستور بر امید رام مقرر ماند چون راجہ کیرت چند کہ پسر زادہ دیوان مقتدر بنگالہ و از معاملات سابقہ علی ماسے علیہ الگنی داشت یعنی نہا سے لازم الا داکہ بذمہ بگت سیئہ و زبیدار بردوان بود و دیگران بران آگاہ نبودند بنا بر اظہار حسن خدمت نہا سے مذکورہ را بمرص و وصول در آورده چند لکت یا دہ بر کرور روپیہ داخل خزانہ مہابت نمود بین ہمت مہابت جنگ را از خود نہایت راستی و خوشنود گردانیدہ قریب بدو سال بامر جلیل القدر دیوانی پرداخت و بعد مدت مذکور ببارندہ مرض نو اسیر از مخضہ دار دیگر این جہلے رستہ بعالم آخرت شتافت و در جاسے خود شمیم خست چون امید رام از نہا پیشکار سے نمودہ نیک نام بود بطحا خلعت دیوانے بنگالہ و خطاب راسی رایانی سر فراز شدہ

ذکر گذشتہ شدن میر حبیب باز رو کے و نادانے جانوبے لپہر گھوبے بھوسلہ

چون مصالحہ بامر شہتہ تقریبات و میر حبیب نو کرمہابت جنگ گشت وہم از طرف رگھوبے معتد و دولت خواہ بود و افواج افغانہ و بجائے و بر طرے آنا باختیار میر مذکور آمد و فوج مرشہ ملازم سرکار رگھوبے و یکی از انبامی اقربا سے اوسردار آن جماعہ بودہ در کنگ سے ماند اما در سخت فرمان میر حبیب بودہ سر از او امر دنوا سے اوستے چید میر حبیب از نہا حاصل کنگ دو از دہ لک روپیہ نقد حصہ برآ خود در تخواہ فوج افغانہ معین نمودہ چہہ دیگر سے سرکار رگھوبے مقرر داشتہ صرف اوقات سے نمود بعد الفتنا سے یکسال و چند ماہ سال ۱۱۶۶ ہجرت جانوبے لپہر گھوبے بھوسلہ سردار سے فوج شہر و نیابت پر خود و صوبہ مذکورہ آمد متصدیان و برہمنان مرشہ کہ از حکومت و فرمان بردار سے میر حبیب آزر دہ خاطر بود جانوبے را کہ جوان خود سردان کے بیرون از فرمان بردار بود بر میر حبیب شورائیندہ خواہان محاسبہ نمودند و چون این مصلحت تمہید یافت جانوبے میر حبیب را طلق شدہ سلوک و مدارا سے کہ سلوک بید شتہ نشائند و تا نام روز را بے

ولین گذر ایند چون لشکر صیب اندکے دور تر از لشکر مرہٹہ فرودے آمد و مسافتے بسیر در میان سے بو پھر ایہیان میر صیب از طول جلوس ملول گردیدہ اکثرے لے کار خود رفتند و قلعے دران جا حاضر ماند چون شام شد میر صیب بارفتا سے معود ماند جانوسے جہانہ پوجا بطرفے رفت و دران بنگلہ مرہٹہ باچوم آوردہ میر صیب را پیغام دادند کہ بدون حساب زر با دو شتہ دادن دست آویز مہلخ متصرفہ رفتن نخواہید یافت سیر مذکور کہ باعنا حسن رفاقت و عنایت رکھو مجال خود استقلالے وافر داشت سرگفتہ جانوسے فرودیاوردہ بخوسے رہائی خود ازان مکان میخواست چہ میالست کہ بعد بر آمدن لاکاز انجا سے برادوست نمی تواند یافت اما ہر چند تقریرات متنوعہ نمود از جنگ قنار بائے نیافت چون دوپہر شب گذشت و دید کہ الحال قابل و مقال سود سے نزار و مردانہ کمربست و چہل پنجہ کس کہ با او بودند انہا را ہم ترغیب بجاعت و استقلال نمودہ آمادہ .
گفتہ در خیال داشت کہ بدون امر رکھو یا او کسے تا باین حد نخواہد کا وید و سواران مرہٹہ گرد بنگلہ را احاطہ نمودہ مستعد مزاحمت و مخالفت نہ اندہ کار از مکالمہ بہ مجادلہ انجا مید میر صیب چون معذ و دسے ہمراہ داشت و پیادہ بود راہ بدرشدن نیافت و با اکثر رفتا سے خود کہ بیشتر افانغہ بودند مقتول شد و چند کس مجروح گشتہ زندہ ماند ہر چند رکھو ستہا ع این خبر از پسر بنایت آزر دہ خاطر گشت اما میر صیب بیچارہ بعد محنت بسیار چون وقت ثمر خوردن اشجار جفا کشتے بود بسکافات مطالعہ بگینا بان کہ در تاخت و تاراج افواج او و مرہٹہ در آمدہ بودند گرفتار آمدہ محروم و بایوس بخوسے در گذشت کہ باز بنگشت بعد ازان مصالح الدین محمد خان کہ واسطہ جواب و سوال مصالحہ بود بہ نیابت گنگ از طرف مرہٹہ و مہابت جنگ سرفراز سے یافتہ بکام و آرام سے گذر ایند اما قلعے کہ باید میر صیب را میسر بودند ایشبت کج دار و مریزا سیر برد و خود را در زمرہ نوکران مرہٹہ میشمرد *

ذکر گذشتن جاگی رام در عظیم آباد و یافتن راجہ رام ناراین صوبہ دار خدا داد و مردان کرام لدولہ تقدیر بوق

پہدین اثنا و اخر سال شصت و پنجم از ماہ دواز دہم ہجرت یا شروع سال شصت و ششم جاگی رام نائب صوبہ عظیم آباد باجل خود در گذشت در راجہ رام ناراین پسر زنگ لال کہ از عمد طفلے پروردہ خانہ ازان مہابت جنگ و از ابتدا سے صوبہ دار کہ ہیبت جنگ سیر سے والد مرحوم اول بخدمت خاص نویسے اختتام یافتہ آخر بہ پیشکار سے دیوانی مقرر گشتہ در عهد جانکے رام بدیوانی صوبہ عظیم آباد مامور بود نظر سجتوق ویرینہ خدمتہا و شہور سے کہ در سیاق و معاملات داشت بنیابت صوبہ دار سے عظیم آباد و عطا سے خلعت و سپر مرغ و شمشیر و قبیل سرفراز سے یافت و راجہ دو لہرہ رام پسر کلان راجہ جانکے رام کہ بہ نیابت پدر دیوان تن و از معتبرین ارکان حضور مہابت جنگ بود ببطا سے خلعت ماسے مع ہر سہ برادر دیگر مورد الطاف و ببطا خدمت مذکور بالا صلہ سرفراز گردید و دستہ جواب و سوال راجہ رام ناراین معرض مطالب و مآرب او و التماس معاملات صوبہ عظیم آباد در حضور مقرر گشت و مہابت جنگ بکام و آرام اوقات خود را کہ از ہمیشہ منتظم داشت منتظم تر فرمودہ ہر وقتے برای کاہی قرار دادہ سرور و مشغول زندگی سے گذر ایند چون باشکار شوق مفرد داشت در موسم سرما بطرف راج محل بر آمدہ قلیل مدتے تہاشا سے شکار و بعد ازان بھنگ جانوران خصوص فیلان و مرغھاسے و کبھی میگذا ر ایند و صولیت جنگ ہم ہر سال بزرگ ملاقات عم بزرگوار خود در اچیانیکہ بطرف راج محل بکشاکش سے رفت از پورنیہ حرکت نمودہ بکلاز مہابت جنگ رسیدہ باز ہا بنجا معاودت سے نمود و گاہ سے تا ہر شد آباد آمدہ برادر خود شہامت جنگ و راج الحدولہ و اکرام الحدولہ

و احترام الدولہ را کہ چہرہ برادرزادہ ہائے او و سپران ہیبت جنگ بودند و دیگر اقربا و عورات را کہ ہمیشہ و ہمیشہ فراد ہائے او بودہ اند دیدہ بمرکز دولت خود بر سے گشت تا آنکہ بر اسے شاد سے شکر اشترخان حلف سرافراز خان پروردگار و فیہ حکیم شہامت جنگ و بی بی گیسوے تاکید نمودہ صولت جنگ را طلب داشتند و او مع دختر سے کہ نام زد شکر اشترخان بودہ و دیگر عیال و اطفال خود سراج نام شاد کہ میا نمودہ بر خدایا و آمد

ذکر حلیت اکرام الدولہ حلف ہیبت جنگ متینا سے شہامت جنگ

درین اثنا اکرام الدولہ برادر وسطے سراج الدولہ حلف ہیبت جنگ کہ شہامت جنگ بنا بر بی اولاد سے از بد و تو دشمن بغیر زند سے گرفتہ در حجر تربیت خود پروردہ بود و محبت با او بمرتبه عشق و اشتیاق پیوستہ شد تا آنکہ بہر صورت آبلہ گاہے ندیدہ بود بہر سانیدہ در اندک زمانے در گذشت و در آن زمان شہامت جنگ بودہ گشتہ شور نشور در تمام خاندان مہابت جنگ و اتباع و اقربا سے آنها بر خاست و شاد سے متذکرہ و از آن لیا ملتو سے ماند و بعد چند روز صولت جنگ مرخص گشتہ بہ پورینہ رفت و شہامت جنگ را غم او در رفتہ بہتہ بغیر اسے جامی گرفت بہر چند مہابت جنگ و زوجہ شہامت جنگ و ماد زرش و دیگر اجیاد اتباع با انواع مختلفہ دلجوے شہامت جنگ نمودہ دلالت بعیش و نشاط و بہجت و انبساط نمودند سو دے ندادہ ہمیشہ مبتلا سے غم و الم بود و چنانچہ بعد چند ماہ از رحلت اشترخان آمد و مہابت جنگ بجانہ شہامت جنگ رفتہ بیالغہ و الحاح تمام لباس تخیل درو سے پوشانید شہامت جنگ فرمان عم عالی قدر را اقتفال نمودہ تا زمان حضورش لباس مذکور در برداشت چون مہابت جنگ برگشت دستار از سر افکنندہ و لباس از برکنندہ بے تماشائے دستہارا بر سر درو سے خود میزد و بہا سے اسے میگردیت و میگفت من بخون فانی کردم و عہد را بجا نیاردم و بہین صورت او ہوش در گذر بود تا آنکہ این دو تعالی ازہ جو کہ اکرام الدولہ کہ در زمان مردنش عامل بود سپرے بوجہ آورد مہابت جنگ بر اسے اشترخان سے شہامت جنگ بچہر دو لاوستہ او از حضور پادشاہ منصبش سزا سے ہیبت ہزار سے و خطاب مراد الدولہ مع نوبت و ماسے و مراتب و پاسکے جالردار بلکہ ناسکے براسی آن سپہ طلید ہشتہ علیا سے مذکور جو بحضور شہامت جنگ آورد و شہامت جنگ را اندک الفتی با وہم رسیدہ یا دگارشش می شمرد و با او مشغول بودہ اوقات خود را بہر صورت بسرے بردہ کارخانہ امارت براسے آن طفل ہمہ رسیدہ چشم و خدم و اقبال و افراس مناسبت سن سالش جمع آمدہ براسے مردم تماشائے بود و جمعے از معتدین براسے حفاظت و مشغولے او معین گشتہ اکثری بوسیله خدمات آن طفل توسل حسبہ سرمانہ تقریب سے دلہند با این حال شہامت جنگ را ملال انتقال اکرام الدولہ در کامش تن و جانش حاضر نبود و چون بعد طفر یا بے بر سرافراز خان جالسے احمد برادر مہابت جنگ بانام بوس سرافراز خان بیہ سیرتے رواداشت و چند سے از مدخولہا سے اورا بچہر متعریف گشتہ خیانتے درین خصوص و زید و مہابت جنگ با وجود قدرت بر ممانعت سہل انکار سے نمودہ اغراض را کار فرما کردید و دیگر سہما سے گران و بیکران بر اولاد و نسول سرافراز خان مرحوم در انتزاع اسوال و اسباب رفت غیرت الہی مقنعے انتقام گردیدہ در اواسط ایام دولتش بعضی مجال زشت کہ ذکر آن مناسبت نیست در بعض خاندان او شیوع یافت و او ضاع سراج الدولہ و دیگر صغار اولادش از ملتہا سرور سے دور افتادہ اطوار ناشالیستہ و کار ہائیکہ نمی بالیت پیش گرفت و از خار و زرد و بلبل کہ سزا نایب ہستہ ان مثال تھا